

**Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní**

Analýza oběžného majetku

Tereza Žáková

**Bakalářská práce
2017**

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2016/2017

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Tereza Žáková**
Osobní číslo: **E14684**
Studijní program: **B6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Ekonomika a provoz podniku**
Název tématu: **Analýza oběžného majetku**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem práce bude analýza oběžného majetku jak z účetního pohledu, tak z pohledu finančního řízení podniku. Problematiku aplikovat ve vybraném podniku, zhodnotit vývoj a ze zjištěných výsledků formulovat určitá doporučení.

Osnova:

- Vymezení oběžného majetku.
- Charakteristika finančního řízení podniku.
- Aplikace problematiky ve vybraném podniku.
- Formulace závěrů a doporučení.

Rozsah grafických prací:

Rozsah pracovní zprávy: cca 35 stran

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam odborné literatury:

BOKŠOVÁ, Jiřina. Účetní výkazy pod lupou. Praha: Linde Praha, 2013. ISBN 978-80-7201-921-2.

ČIŽINSKÁ, Romana, MARINIČ Pavel. Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy. Praha: Grada, 2010. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-3158-2.

Meritum Účetnictví podnikatelů 2016: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1.1.2016. 13. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016. ISBN 978-80-7552-050-0.

KISLINGEROVÁ, Eva. Manažerské finance. 3. vyd. Praha: C.H. Beck, 2010. Beckova edice ekonomie. ISBN 978-80-7400-194-9.

KOVANICOVÁ, Dana. Abeceda účetních znalostí pro každého. Praha: POLYGON, 2012. ISBN 978-80-7273-169-5.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. František Sejkora, Ph.D.

Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání bakalářské práce: 4. září 2016

Termín odevzdání bakalářské práce: 28. dubna 2017

doc. Ing. Romana Procházková, Ph.D.

děkanka

L.S.

doc. Ing. Marcela Kožená, Ph.D.

vedoucí ústavu

V Pardubicích dne 4. září 2016

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji: Tuto práci jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 28. 4. 2017

Tereza Žáková

PODĚKOVÁNÍ:

Tímto bych ráda poděkovala svému vedoucímu práce Ing. Františku Sejkorovi, Ph.D., za jeho odbornou pomoc, cenné rady, připomínky a čas, který mi byl věnován. Dále chci poděkovat podniku DAKO-CZ, a.s. za spolupráci a poskytnuté informace, které mi pomohly k vypracování bakalářské práce.

ANOTACE

Tato bakalářská práce se zabývá analýzou oběžného majetku společnosti DAKO-CZ, a.s. První část práce vymezuje pojem oběžného majetku, jeho zachycení v rozvaze, účtování a následně finanční analýzu a finanční řízení oběžného majetku. Druhá část se zabývá charakteristikou společnosti a analýzou oběžného majetku, v rámci které jsou aplikovány ukazatelé finanční analýzy a finančního řízení podniku. Závěr práce je věnován zhodnocení výsledků a doporučení na zlepšení hospodaření.

KLÍČOVÁ SLOVA

Oběžný majetek, účetnictví, rozvaha, finanční analýza, finanční řízení.

TITLE

The Analysis of Working capital

ANNOTATION

This bachelor thesis is going to deal with the analysis of working capital in the company DAKO-CZ, a.s. The first part of the thesis defines the concept of a working capital and its involvement in the balance-sheet, accounting and then financial analysis and financial management of the working capital. The second part deals with the description of the company and with analysis of working capital, within which they are applied indicators of financial analysis and financial management of the company. The conclusion of the thesis is dedicated to the evaluation of results and suggestions for improving the economy.

KEYWORDS

Working capital, accounting, balance sheet, financial analysis, financial management.

OBSAH

ÚVOD	10
1 OBĚŽNÝ MAJETEK	11
1.1 ZACHYCENÍ V ROZVAZE	12
1.1.1 <i>Majetková struktura podniku</i>	13
1.2 ZÁSoby	14
1.3 POHLEDÁVKY	16
1.4 KRÁTKODOBÝ FINANČNÍ MAJETEK	17
1.5 OCEŇOVÁNÍ OBĚŽNÉHO MAJETKU	17
1.6 ÚČTOVÁNÍ OBĚŽNÉHO MAJETKU	19
1.6.1 <i>Účtování zásob</i>	20
1.6.2 <i>Účtování krátkodobého finančního majetku</i>	22
1.6.3 <i>Účtování pohledávek</i>	23
2 FINANČNÍ ANALÝZA OBĚŽNÉHO MAJETKU	25
2.1 OBRAT ZÁSob	25
2.2 DOBA OBRATU ZÁSob	26
2.3 OBRAT POHLEDÁVEK	26
2.4 DOBA OBRATU POHLEDÁVEK	27
3 FINANČNÍ ŘÍZENÍ	28
3.1 OPTIMÁLNÍ VÝŠE OBĚŽNÉHO MAJETKU	28
3.1.1 <i>Obratový cyklus peněz</i>	29
3.1.2 <i>Pracovní kapitál</i>	30
4 CHARAKTERISTIKA PODNIKU DAKO-CZ, A.S.	32
4.1 ZÁKLADNÍ ÚDAJE	32
4.1.1 <i>Charakteristika společnosti</i>	32
5 ANALÝZA OBĚŽNÉHO MAJETKU VE SPOLEČNOSTI DAKO-CZ, A.S.	34
5.1 OCEŇOVÁNÍ A ZPŮSOBY ÚČTOVÁNÍ	34
5.1.1 <i>Účtování zásob</i>	34
5.2 STRUKTURA OBĚŽNÉHO MAJETKU	36
5.2.1 <i>Struktura zásob</i>	38
5.3 FINANČNÍ ANALÝZA OBĚŽNÉHO MAJETKU	39
5.3.1 <i>Analýza zásob</i>	39
5.3.2 <i>Analýza pohledávek</i>	40
5.4 FINANČNÍ ŘÍZENÍ	41
5.4.1 <i>Pracovní kapitál</i>	42
5.4.2 <i>Kapitálová potřeba oběžného majetku</i>	43
6 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ	45
ZÁVĚR	48
POUŽITÁ LITERATURA	50
SEZNAM PŘÍLOH	52

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Provozní cyklus.....	11
Obrázek 2: Rozvaha ve zjednodušeném obsahu.....	13
Obrázek 3: Schéma účtování zásob způsobem A.....	21
Obrázek 4: Schéma účtování zásob způsobem B	22
Obrázek 5: Schéma účtování prodeje krátkodobých cenných papírů.....	22
Obrázek 6: Schéma účtování ostatních pohledávek za společníky	24
Obrázek 7: Rozdělení pracovního kapitálu	31
Obrázek 8: Graf struktury oběžného majetku v letech 2012–2015	37
Obrázek 9: Graf struktury zásob v letech 2012-2015.....	38
Obrázek 10: Graf doby obratu pohledávek a závazků v letech 2012-2015.....	41
Obrázek 11: Graf vývoje čistého pracovního kapitálu v letech 2012-2015	43
Obrázek 12: Graf obrátového cyklu peněz v letech 2012–2015	44

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Účtování společnosti o pořízení, příjemce a spotřebě materiálu.....	35
Tabulka 2: Účtování společnosti o změně stavu výrobků	36
Tabulka 3: Účtování společnosti o prodeji výrobků.....	36
Tabulka 4: Analýza zásob.....	39
Tabulka 5: Analýza jednotlivých druhů zásob	40
Tabulka 6: Analýza pohledávek	40
Tabulka 7: Pracovní kapitál a čistý pracovní kapitál (tis. Kč).....	42
Tabulka 8: Obrátový cyklus peněz a kapitálová potřeba oběžného majetku	43

SEZNAM ZKRATEK A ZNAČEK

AR	Pohledávky
a.s.	Akciová společnost
CSG	CZECHOSLOVAK GROUP a.s.
ČÚS	Český účetní standart
DIP	Doba obratu pohledávek
DO _{OM}	Doba obratu oběžného majetku
DOP	Doba obratu závazků
DOZ	Doba obratu zásob
DPH	Daň z přidané hodnoty
FA	Finanční majetek
FAP	Faktura přijatá
FAV	Faktura vydaná
FIFO	First In, First Out
I	Zásoby
ID	Interní doklad
Kč	Korun Českých
KP	Kapitálová potřeba
LIFO	Last In, First Out
NWC	Čistý pracovní kapitál
OCP	Obratový cyklus peněz
OM	Oběžný majetek
SAP	Krátkodobé závazky
Sb.	Sbírka zákonů
tis. Kč	Tisíc korun českých
V _{pd}	Průměrné denní náklady
WC	Pracovní kapitál

ÚVOD

Oběžný majetek představuje důležitou část aktivního majetku podniku, která neustále obíhá a mění se z jedné formy na druhou. V rozvaze se vyskytuje na straně aktiv v podobě zásob, pohledávek a krátkodobého finančního majetku. Úkolem oběžného majetku je zabezpečit chod podniku, uspokojit potřeby zákazníka či zajistit schopnost platit za své závazky. Řízení oběžného majetku je důležitou částí finančního řízení podniku a nemělo by chybět v žádné finanční analýze.

Cílem práce je analýza oběžného majetku z účetního pohledu a z pohledu finančního řízení podniku, aplikovat řešenou problematiku ve společnosti DAKO-CZ, a.s., navrhnout doporučení pro zkvalitnění finančního řízení podniku a možné způsoby řešení nedostatků v této oblasti. Bakalářská práce je rozdělena do šesti základních kapitol, první tři kapitoly se zaměřují na teoretickou část, zbylé tři kapitoly se zabývají praktickou částí s následným zhodnocením výsledků a návrhů na řešení.

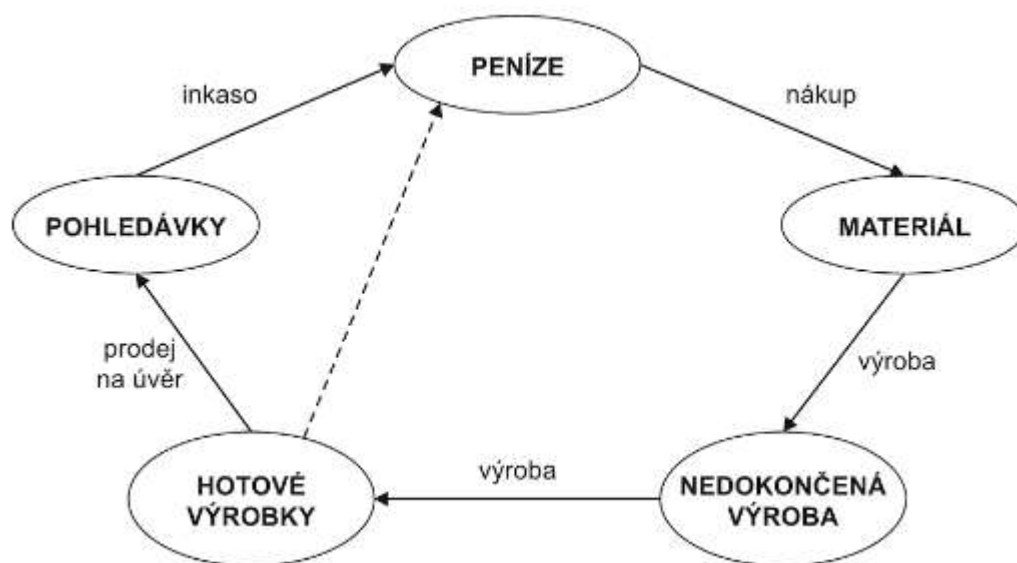
Teoretická část této bakalářské práce definuje oběžný majetek, jeho obsah a účetní způsoby, dále se věnuje finančním ukazatelům řízení oběžných aktiv a finančnímu řízení, které popisuje celkovou potřebu oběžného majetku a pracovní kapitál.

Druhou část bakalářské práce tvoří praktická část, která vychází z teoretické. Nejprve bude představena společnost, charakterizovány metody ocenění a způsoby účtování, následně bude provedena analýza řízení zásob, pohledávek a finančního řízení oběžného majetku. Jako podklad pro zpracování analýz poslouží informace obsažené v obrátové předvaze, a hlavně ve výročních zprávách společnosti. Jedná se o rozvahu a výkazy zisku a ztrát za období 2012-2015.

V závěru práce budou shrnuty výsledky analýz a finančního řízení oběžného majetku vybrané společnosti DAKO-CZ, a.s. a budou navržena řešení pro zlepšení budoucího vývoje podniku.

1 OBĚŽNÝ MAJETEK

Oběžný majetek představuje jednu ze složek majetku podniku. V rozvaze je současně s dlouhodobým majetkem uveden na straně aktiv a tvoří část celkového majetku. Objevuje se u všech společností bez ohledu na právní formu korporace, velikost a druh podnikatelské činnosti. K charakteristickým vlastnostem patří jednorázová spotřeba, přeměna formy majetku z peněžní na věcnou, z věcné na peněžní a doba použití oběžného majetku kratší než jeden rok. Oběžný majetek v podniku neustále obíhá, a tím se účastní provozního cyklu. Provozní cyklus, nazývaný také koloběh oběžných aktiv, je zobrazen na obrázku 1. Vyjadřuje přeměnu formy majetku z peněz na nakoupený materiál, zpracování vstupů do nedokončené výroby, transformaci do hotových výrobků, následně prodej výrobků, který se přemění na pohledávky a po zaplacení zpět na peníze. Během účetního období by se mělo uskutečnit několik provozních cyklů, a to co nejrychleji, aby přinesly větší zisk. Rychlost cyklu závisí také na druhu podnikatelské činnosti. Je zřejmé, že u obchodních společností se cyklus uskuteční za několik dní, u výrobních společností se může jednat o dny až týdny. [1], [13]

Obrázek 1: Provozní cyklus

Zdroj:[13, str. 33]

Oběžný majetek je možno využít pro úhradu svých závazků, a to především použitím peněžních prostředků. Pokud nejsou žádné k dispozici, podnik musí upotřebit i jiná aktiva. S tím úzce souvisí *likvidita, která vyjadřuje schopnost podniku vyrovnat své závazky*. Podle toho jsou v rozvaze seřazeny formy majetku od nejméně likvidních k nejlikvidnějším. K nejméně likvidnímu majetku patří zásoby, u kterých je přeměnitelnost na peníze pomalá,

další část tvoří pohledávky. Jako nejlikvidnější je označován krátkodobý finanční majetek, konkrétně peníze, protože ten je v podniku okamžitě dostupný. [16, str. 284], [17]

Oběžný majetek je v podniku vyjádřen ve formě věcné a ve formě peněžní. Věcná forma zahrnuje zásoby, kam patří materiál, nedokončená výroba, polotovary vlastní výroby, hotové výrobky, zvířata a zboží. Peněžní část představuje pohledávky a krátkodobý finanční majetek, který tvoří jak peníze v hotovosti, tak na bankovních účtech, ceniny a krátkodobé cenné papíry k obchodování. [13]

1.1 Zachycení v rozvaze

Rozvaha, porovnává majetek a kapitál účetní jednotky, prezentuje současný pohled na podnik a dává přehled o finanční situaci podniku k určitému dni. Majetek podniku (aktiva) je zobrazen na straně aktiv, slouží k provozování podniku, přináší ekonomický užitek a je peněžně ocenitelný. Očekává se, že jeho efektivním využíváním a zhodnocováním podnik získá zisk. Aktiva rozdělujeme, na základě jejich rychlosti a obtížnosti s jakými přemění majetek na peněžní prostředky, na dlouhodobý a oběžný majetek. Kapitál podniku je zobrazen na straně pasiv. Dělí se na vlastní a cizí kapitál. Vyjadřuje zdroj financování neboli to, z čeho byl pořízen majetek podniku. Vlastní kapitál je dlouhodobý zdroj, který se v jednotlivých letech mění na základě toho, kolik finančních zdrojů vloží do podniku sám podnikatel, či skupina podnikatelů. Cizí kapitál představuje finanční zdroj neboli dluh, který musí podnik splatit svým věřitelům. Aktiva a pasiva se v účetnictví musí vždy rovnat. [1]

Zahajovací rozvaha se sestavuje v den vzniku podnikatelské činnosti, v den vzniku dalšího účetního období, v den vstupu do likvidace a v dalších případech podle § 17 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Při sestavování rozvahy musí počáteční stavy účtů vždy navazovat na konečné stavy účtů předcházejícího období. Konečná rozvaha se sestavuje v den uzavírání účetní knihy, tedy v den posledního účetního období. V jiném okamžiku se sestavuje mimořádná účetní závěrka.

Rozvaha ve zjednodušeném obsahu je znázorněna na obrázku 2. Oběžnému majetku náleží rozvahová položka C, pod římskými číslicemi I. pro uspořádání zásob, pod číslicí II. pro pohledávky, pod číslicí III. je označen krátkodobý finanční majetek a položka C. IV. označuje peněžní prostředky.

Aktiva		Pasiva	
A.	Pohledávky za upsaný vlastní kapitál	A.	Vlastní kapitál
B.	Stálá aktiva	A.I.	Základní kapitál
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	A.II.	Kapitálové fondy
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	A.III.	Fondy ze zisku
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	A.IV.	Výsledek hospodaření minulých let
C.	Oběžná aktiva	A.V.	Výsledek hospodaření
C.I.	Zásoby	B.	Cizí zdroje
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	B.I.	Rezervy
C.III.	Krátkodobé pohledávky	B.II.	Dlouhodobé závazky
C.IV.	Peníze	B.III.	Krátkodobé závazky
D.	Ostatní aktiva - přechodné účty aktiv	B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci
D.I.	Časové rozlišení	C.	Ostatní pasiva - přechodné účty pasiv
D.II.	Dohadné účty aktivní	C.I.	Časové rozlišení
		C.II.	Dohadné účty pasivní

Obrázek 2: Rozvaha ve zjednodušeném obsahu

Zdroj: upraveno podle [3]

1.1.1 Majetková struktura podniku

Majetková struktura podniku zobrazuje strukturu aktiv a vyjadřuje, jaká část majetku se nachází v dlouhodobé nebo krátkodobé formě podniku. Jedná se o obsah hmotného a nehmotného majetku, pohledávek, peněz i dalších aktivních položek potřebných k podnikatelské činnosti. Struktura majetku představuje podíl jednotlivých částí aktiv na jejich celkové hodnotě. Je odlišná podle velikosti i druhu podnikatelské činnosti. Například u výrobních podniků je větší podíl dlouhodobého majetku, u podniků poskytujících služby jsou nízké, téměř žádné zásoby, naopak u stavebních podniků existuje velké množství pohledávek. Obstarání aktiv podniku je stimulem pro dosažení kladného ekonomického prospěchu. [16]

V rozvaze pod **strukturu oběžného majetku** patří zásoby, krátkodobý finanční majetek a pohledávky. Často je na oběžný majetek pohlíženo jako na majetek finanční, plánovací nebo evidenční s obsáhlou strukturou majetku, kterou lze určit podle:

- složení majetku,
- druhu vázanosti v peněžní nebo hmotné formě majetku,
- časové vázanosti,
- současného umístění v provozním cyklu a funkce majetku,
- a podle likvidnosti majetku.

Posouzení a členění oběžného majetku může být na základě likvidnosti neboli možnosti co nejrychlejší přeměny na likvidní prostředky. U oběžného majetku by měla přeměna nastat

do jednoho roku, čím je větší množství obrátek během roku, tím je hospodaření podniku efektivnější a dostatečně využívá finanční zdroje. Právě peníze jsou nejlikvidnější prostředek, který je možné použít okamžitě a bez ztrát, pohledávky nezaručují přeměnu na peníze v jejich plné hodnotě a přeměna zásob může mít poněkud delší proces. Management se snaží o bezpochybnou likviditu správným řízením oběžného majetku, proto je řízení velmi důležitou činností podniku.

1.2 Zásoby

Důležitou část krátkodobého majetku podniku tvoří zásoby, které jsou do jednoho roku buď prodány, užity ve výrobě, nebo se účastní alespoň jednoho provozního cyklu účetní jednotky. Zásoby představují určité množství materiálu, zboží, nedokončené výroby a hotových výrobků, které je v daném čase a v daném okamžiku k dispozici. Stejně jako ostatní druhy oběžného majetku, by měly zásoby přinést ekonomický prospěch. Jejich výše závisí na druhu podnikatelské činnosti. V praxi to znamená, že v případě výrobního podniku je hodnota zásob vysoká. [1]

Zásoby se rozdělují na zásoby nakupované a zásoby vyrobené. Zásoby nakupované představují taková aktiva, která podnik spotřebuje ve výrobě, použije režijně (pomocný materiál), nebo slouží k prodeji. Jedná se především o materiálové zásoby a zásoby zboží. Mezi zásoby vyrobené patří nedokončená výroba, polotovary, hotové výrobky a zvířata. Jsou to taková aktiva, která jsou určitým způsobem interně zpracována a pořízena.

Na základě rozvahy aktiv zásoby spadají do rozvahové položky C. I. Jejich obsahové vymezení je uvedeno v § 9 vyhlášky č. 500/2002 Sb., a zahrnuje: [3]

C.I. Zásoby

1. Materiál
2. Nedokončená výroba a polotovary
3. Výrobky
4. Zvířata
5. Zboží
6. Poskytnuté zálohy na zásoby

K materiálovým zásobám patří [15]:

- suroviny, ty jsou základním materiálem, který tvoří podstatu výrobku tím, že zcela, nebo z jeho části vstupují do výrobního procesu,
- pomocné látky také vstupují do výrobního procesu, ale oproti surovinám nejsou podstatou výrobku. Jedná se především o barvy a laky výrobků,
- provozovací látky představují materiál potřebný k chodu výroby (palivo, oleje, čisticí prostředky),
- obaly slouží k ochraně zásob, mohou být vratné, či nevratné,
- drobný hmotný majetek představuje takové movité věci, které mají nižší pořizovací cenu, než stanoví zákon nebo účetní jednotka, ale doba použitelnosti je delší než 1 rok, nebo mají vysokou pořizovací cenu, ale doba používání je kratší než 1 rok.

Zboží představují movité věci, které účetní jednotka nakoupí a v nezměněném stavu prodá. Jedná se o taková aktiva, se kterými podnik obchoduje. Za zboží se považují i zvířata, výrobky vlastní výroby prodávané ve vlastní prodejně a nemovitosti nakoupené za účelem okamžitého prodeje.

Za nedokončenou výrobu se považují produkty, které už prošly určitým stupněm výroby, tedy došlo k jejich zpracování a přeměně. Nepovažují se za materiál, ale stále nejsou hotovým výrobkem.

Polotovary lze nazvat nedokončené výrobky, které byly zpracovány ve výrobním procesu, ale ještě neprošly všemi stupni výroby. Mohou se prodat samostatně, například jako náhradní díl, nebo projít výrobním procesem a posloužit k dokončení a vzniku hotového výrobku.

Hotové výrobky představují takové produkty, které prošly všemi stupni výroby a jsou zcela dokončeny. Výrobky jsou určeny buď k prodeji konečnému zákazníkovi, nebo ke spotřebě v podniku. [12]

Za zvířata se považují mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny, která nejsou vykazována jako dospělá zvířata, materiál nebo zboží. [12]

Položka poskytnutých záloh na zásoby představuje dlouhodobé a krátkodobé zálohy a závdavky poskytnuté na pořízení zásob. [20]

1.3 Pohledávky

Pohledávky patří mezi peněžní formu oběžného majetku. Vyjadřují nárok věřitele požadovat splnění závazků od jeho dlužníků a právo věřitele toto splnění závazků vymáhat. Pohledávka vzniká v podniku jako neuhrazená faktura za zboží, výrobky nebo služby a zaniká v případě splnění nároků (uhrazením faktury). Jedná se o aktiva, která při splnění očekávaných nároků přináší podniku ekonomický prospěch. Ten může být ohrožen právě pozdní úhradou. V případě neuhrazení pohledávky dojde v podniku ke snížení ekonomického prospěchu. Mezi pohledávky spadají poskytnuté zálohy a závdavky dodavatelům před splněním smlouvy, vyplacení cestovních záloh (pohledávka za zaměstnanci), dále existují pohledávky daňové, pohledávky týkající se sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění, pohledávky ke společníkům a další. [1]

Podle doby splatnosti dělíme pohledávky na krátkodobé a dlouhodobé, ovšem v syntetickém účtování se pohledávky nerozlišují, druhy se zobrazují pouze v rozvaze.

Dlouhodobé pohledávky, jsou takové pohledávky, které se v okamžiku rozvahového dne vyznačují dobou splatnosti delší než 1 rok a odloženou daňovou pohledávkou. Podle rozvahy aktiv spadají do skupiny C. II. Jejich obsahové vymezení stanovuje § 10 vyhlášky č. 500/2002 Sb., a zahrnuje [3]:

C.II. Dlouhodobé pohledávky

1. Pohledávky z obchodního styku
2. Pohledávky ke společníkům a sdružení
3. Pohledávky v podnicích s rozhodujícím vlivem
4. Pohledávky v podnicích s podstatným vlivem
5. Jiné pohledávky

Krátkodobé pohledávky jsou takové pohledávky, které se v okamžiku rozvahového dne vyznačují dobou splatnosti kratší než 1 rok. Jejich obsahové vymezení je podobné jako u dlouhodobých pohledávek s odchylkami doplněnými v § 11 vyhlášky č. 500/2002 Sb. V rozvaze patří do skupiny C. III. a zahrnují [3]:

C.III. Krátkodobé pohledávky

1. Pohledávky z obchodního styku
2. Pohledávky ke společníkům a sdružení

3. Sociální zabezpečení
4. Stát-daňové pohledávky
5. Pohledávky v podnicích s rozhodujícím vlivem
6. Pohledávky v podnicích s podstatným vlivem
7. Jiné pohledávky

1.4 Krátkodobý finanční majetek

Krátkodobý finanční majetek spadá do peněžní formy oběžného majetku. Má podobu pokladní hotovosti, šeků, hotovosti na běžném účtu, cenin (stravenky, dálniční a poštovní známky a kolky) a dále má podobu finančních instrumentů, jako jsou například cenné papíry určené k obchodování, dluhové cenné papíry se splatností do jednoho roku a krátkodobé cenné papíry a podíly, u kterých není znám záměr pořízení. Považuje se za nejlikvidnější část majetku, která slouží k zajištění každodenních aktivit. Peněžní prostředky je možné získat především obchodními aktivitami, zvýšením vlastního kapitálu či zadlužením podniku. Z manažerského pohledu společnost drží finanční majetek z důvodů potřeby být schopen hradit běžné závazky, které musí být splněny při dočasných výkyvech i při náhlých neplánovaných výdajích, druhý důvod je provozní, spočívající v časovém nesouladu příjmů a výdajů. Třetím důvodem může být investiční potřeba. [10]

Krátkodobý finanční majetek v rozvaze patří do rozvahové položky C. IV. Obsahové vymezení stanovuje § 12 vyhlášky č. 500/2002 Sb., a zahrnuje [3]:

C.IV. Finanční majetek

1. Peníze
2. Účty v bankách
3. Krátkodobý finanční majetek
4. Nedokončený krátkodobý finanční majetek

1.5 Oceňování oběžného majetku

Každá účetní jednotka je povinna oceňovat majetek a závazky podniku na základě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Oceňování měří hodnotu oběžného majetku vyjádřenou v peněžních jednotkách.

Okamžikem pro ocenění majetku je uskutečnění účetního případu, konec rozvahového dne nebo jiná skutečnost, ke které se sestavuje účetní závěrka. Pro způsoby ocenění k těmto okamžikům se používají následující metody [20], [15]:

- Pořizovací cena – cena pořízení neboli cena, za kterou byl pořízen majetek včetně všech nákladů spojených s pořízením (doprava, clo, pojistné a další). Tímto způsobem ocenění se oceňují podíly, cenné papíry, deriváty, pohledávky získané za úplatu nebo vkladem a pořízení zásob, mimo zásob vlastní výroby.
- Reprodukční pořizovací cena – se používá při bezúplatném pořízení majetku nebo při pořízení vlastních režii, kdy účetní jednotka není schopna vyčíslit výši nákladů. Je to *cena, za kterou by byl majetek pořízen v době, kdy se o něm účtuje*. Reprodukční pořizovací cenou se oceňují zásoby získané bezplatně, nalezené, odpad nebo zbytkové produkty. [15, str. 40]
- Vlastní náklady – metoda ocenění používaná u zásob vlastní výroby. Vlastní náklady zahrnují přímé náklady (pořizovací cena materiálu, spotřebované výkony a další náklady vzniklé při výrobě) a nepřímé náklady, které se k činnosti vztahují. Velikost ocenění se stanovuje podle skutečné výše nákladů, nebo podle kalkulací.
- Jmenovitá hodnota – je nominální hodnota neboli hodnota uvedená přímo na aktivu. Tímto způsobem se oceňují pohledávky v okamžiku vzniku. Při pořízení krátkodobého finančního majetku se jmenovitou hodnotou oceňuje pokladní hotovost, stavy na běžném účtu, šeky a ceniny.
- Reálná hodnota – používá se pouze k ocenění majetku ke konci rozvahového dne, nebo ke dni sestavení účetní závěrky. Za reálnou hodnotu považujeme tržní hodnotu. Pokud ta není stanovena, ocenění majetku se určí na základě kvalifikovaného odhadu nebo posudku znalce. Tento typ oceňování se používá u cenných papírů, mimo cenných papírů držených do splatnosti, a dluhopisů neurčených účetní jednotkou k obchodování, u derivátů a nabytých pohledávek určených k obchodování.

Ocenění zásob při vyskladnění se může lišit oproti ocenění zásob při pořízení. Proto se při jejich vyskladnění používají následující způsoby ocenění:

- Oceňování v průměrných cenách – probíhá tak, že při každém přijetí materiálu se jeho hodnota přepočítá aritmetickým průměrem všech pořizovacích cen. Zjištěná cena se používá při vyskladnění materiálu.

- Metoda FIFO – vyjadřuje oceňování tak zvané „první do skladu, první ze skladu“. Zaznamenává se pořadí dodávek a jejich ceny, účetně se vyskládňuje v ceně první dodávky, poté další atd. [15]
- Metoda LIFO – vyjadřuje ocenění při vyskladnění posledního materiálu ze skladu, to znamená, že současná hodnota zásob dána do spotřeby se postupem času nebude rovnat hodnotě zásob na skladě. Ta při zvyšování cen bude nižší než hodnota spotřebovaného materiálu. Tento způsob oceňování se podle předpisů zákona o účetnictví nesmí používat.
- Oceňování pevnou skladovou cenou – představuje ocenění, kdy přírůstky a úbytky materiálu jsou účtovány v pevné skladové ceně, kterou si stanovil sám podnik a může ji libovolně podle rozhodnutí měnit. Pro zachycení rozdílu mezi pevnou a pořizovací cenou je potřeba vést analytický účet pro pevnou cenu a účet pro cenový rozdíl. [15]

1.6 Účtování oběžného majetku

Účetnictví zachycuje, zpracovává, zaznamenává a třídí data o hospodářských jevech podniku. *Představuje uzavřený systém evidence, který podává informace o fungování podniku.* Cílem je poctivě a věrně zaznamenat informace o pohybu a stavu majetku, o zdrojích, ze kterých byl majetek pořízen, o nákladech, výnosech a s tím související výsledek hospodaření. Výstupem účetnictví na konci účetního období jsou účetní výkazy, které poskytují v peněžním vyjádření účetní informace o podniku. Jedná se především o sestavení rozvahy, sestavení peněžních toků a výkaz zisku a ztrát. Tím výkazy přináší užitečné účetní informace potřebné pro management podniku nebo subjekty mimo podnik (banky, dodavatelé), dále slouží pro přehled o změnách ve vlastním kapitálu, pro finanční analýzu, plánování podniku a pro spoustu dalších ekonomických potřeb. Z předmětu účetnictví vyplývají následující funkce [1, str. 44-45]:

- evidenční – *vedení soustavných zápisů o ekonomických jevech v účetní jednotce,*
- informační – představuje poskytování potřebných informací pro hodnocení ekonomické činnosti, sestavení finanční analýzy, dále poskytuje informace o stabilitě podniku, výnosnosti vložených prostředků či o solventnosti,
- důkazní prostředek – slouží jako ochrana při vedení soudních sporů a uznání práv,
- daňová – poskytuje informace pro zjištění základu daně z příjmu a daňovou povinnost,

- kontrolní – účetnictví slouží pro potřeby kontroly ostatních subjektů, jak finančního úřadu, bank, tak i zaměstnanců.

Základní postupy účtování jednotlivých kategorií oběžného majetku stanovuje Český účetní standard pro podnikatele podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví a vyhlášky č. 500/2002 Sb. Konkrétně se jedná o Český účetní standart pro podnikatele č. 015, který stanovuje základní postupy účtování zásob, dále Český účetní standart pro podnikatele č. 016 pro krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry a Český účetní standart pro podnikatele č. 017, který stanovuje základní postupy účtování zúčtovacích vztahů. [15]

1.6.1 Účtování zásob

Účtování pořízení a úbytku zásob se provádí způsobem A nebo způsobem B. U způsobu A se během účetního období účtují jednotlivé operace s využitím syntetických účtů třídy 1. U způsobu B se syntetické účty třídy 1 používají pouze ke konci rozvahového dne nebo k okamžiku sestavení účetní závěrky, v průběhu účtování se pořízení zásob zaznamenává přímo na nákladové účty, vyskladnění se v účetnictví nepromítá. V účtové třídě 1 – *Zásoby* se objevují následující syntetické účty [12], [15]:

Při pořízení zásob se vyskytují účty 111 – *Pořízení materiálu* a 131 – *Pořízení zboží*, které zachycují pořizovací cenu včetně všech nákladů souvisejících s pořízením. Tyto účty se využívají pouze při způsobu A a ke konci účetního období musí mít nulový zůstatek.

Nakoupený a převzatý materiál či zboží se vyskytuje v pořizovací ceně na účtech 112 – *Materiál na skladě* a 132 – *Zboží na skladě a v prodejnách* v rámci účtování způsobem A, při způsobu B se tyto účty používají pouze ke dni uzavření účetní knihy. Na účtech 119 – *Materiál na cestě* a 139 – *Zboží na cestě* se účtuje pouze ke konci rozvahového dne, pokud účetní jednotka obdržela fakturu za zásoby, ale ty ještě nebyly přijaty na sklad.

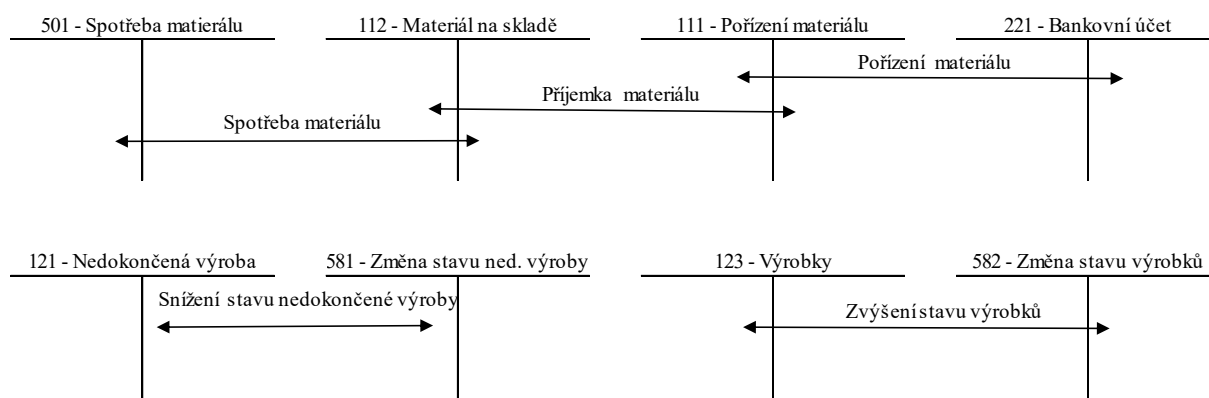
V případě pořízení vlastních zásob se účetní stav a pohyb zaznamenává způsobem A v účtové skupině 12 – *Zásoby vlastní výroby*, jedná se jak o nedokončenou výrobu, polotovary vlastní výroby, hotové výrobky, tak i o zvířata. Způsob B se projeví na účtech až při zavírání účtu k rozvahovému dni.

Způsob A

Účtování tímto způsobem lze rozdělit pro zásoby nakupované a zásoby vyrobené. U zásob nakupovaných se během účetního období účtuje pořízení materiálu nebo zboží na vrub účtu 111 nebo 131 a zároveň na účtovou třídu 2 – *Krátkodobý finanční majetek a peněžní prostředky* nebo účtovou třídu 3 – *Zúčtovací vztahy*. Aktivace materiálu a zboží se zaúčtuje na vrub účtu

pořízení a souvztažně ve prospěch nákladového účtu 583 – *Aktivace materiálů a zboží*. Příjemka materiálu nebo zboží se v pořizovací ceně zaúčtuje na vrub účtu 112 nebo 132 a zároveň ve prospěch účtu pořízení. Spotřeba materiálu a prodej zboží se následně zaúčtuje na vrub nákladové skupiny 50 – *Spotřebované nákupy* naproti účtu 112 (132).

Zásoby vyrobené se účtují v ceně vlastních nákladů na účet skupiny 12 – *Zásoby vlastní výroby*, zároveň zápisem na účty skupiny 58 – *Změny stavu zásob vlastní činnosti a aktivace*. Vyskladnění zásob se zaúčtuje na vrub účtové skupiny 58 a zároveň ve prospěch příslušného účtu skupiny 12. Na obrázku 3 je znázorněno schéma účtování zásob způsobem A. [2]

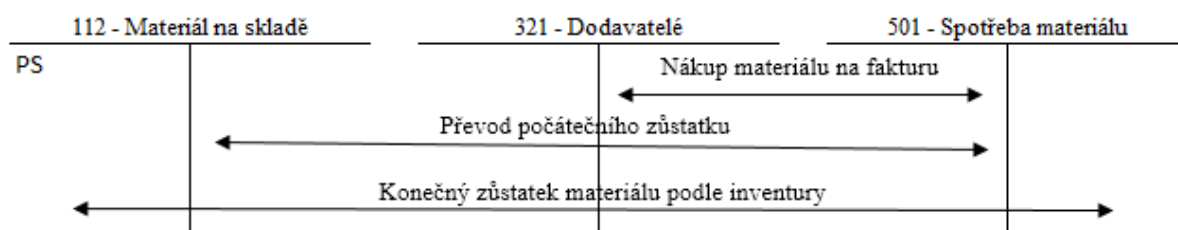
Obrázek 3: Schéma účtování zásob způsobem A

Zdroj: vlastní zpracování

Způsob B

Pořízení zásob nakupovaných způsobem B se během účetního období zaznamenává na účet 501 – *Spotřeba materiálu* (504 – *Prodané zboží*), zároveň zápisem na účtové skupině 2 nebo 3. Aktivace materiálu a zboží se zaúčtuje na vrub účtu skupiny 50 a souvztažně ve prospěch nákladového účtu 583 – *Aktivace materiálů a zboží*. Při uzavírání účetních knih se počáteční stav účtů 112 a 131 převede na vrub účtu skupiny 50. Zásoby se po zkontrolování a zjištění stavů během účetního období zaúčtují podle skladové evidence zpět na účty třídy 1 a zároveň se sníží nákladové účty 501 a 504 o hodnotu skladových zásob. Obrázek 4 znázorňuje schéma účtování zásob způsobem B. [15], [2]

Zásoby vyrobené se během účetního období účtují na účty účtové třídy 5 – *Náklady*, účtová skupina 12 se během období nepoužívá. Ke konci účetního roku se účtuje obdobně jako u zásob nakupovaných, změní se však nákladové účty skupiny 50 na účty skupiny 58.

Obrázek 4: Schéma účtování zásob způsobem B

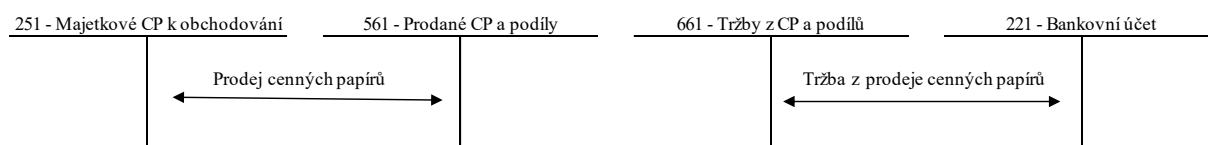
Zdroj: vlastní zpracování

1.6.2 Účtování krátkodobého finančního majetku

Krátkodobý finanční majetek představuje finanční účty účtové třídy 2. Tato třída zahrnuje účtovou skupinu 21 – *Peníze*, ve které se účtuje přírůstek hotovosti, šeků (použitých místo peněz), cenin až do jejich vydání a depozit nepředaných k datu výplaty na stranu *Má Dáti*, nebo úbytek těchto položek na stranu *Dal*. Hotovost, šeky a ceniny vydané zaměstnancům k použití na daný účel se účtují jako pohledávka na vrub účtu 335 – *Pohledávky za zaměstnanci*. [15]

V účtové skupině 22 – *Peněžní prostředky na účtech* se zaznamenává tok peněz u bankovních institucí. Jedná se o běžné, vkladové nebo devizové účty. Pohyby hotovosti spojené s převody na bankovní účty a účty mezi sebou se účtují na vrub účtu 261 – *Peníze na cestě*.

Účtová skupina 25 – *Krátkodobý finanční majetek*, představuje cenné papíry podniku držené do 1 roku. Za takový finanční majetek si lze představit obchodovatelné cenné papíry, cenné papíry se splatností 12 měsíců, vlastní akcie, obchodní podíly a podobně. Jako příklad (viz obrázek 5) lze uvést prodej krátkodobých cenných papírů, který se zaúčtuje na vrub účtu 251 – *Majetkové cenné papíry k obchodování* souvztažným zápisem na nákladový účet 561 – *Prodané cenné papíry a podíly*. S tímto účetním případem je spojeno účtování tržeb na vrub bankovního účtu zároveň s účtem 661 – *Tržby z CP a podílů*. [2]

Obrázek 5: Schéma účtování prodeje krátkodobých cenných papírů

Zdroj: vlastní zpracování

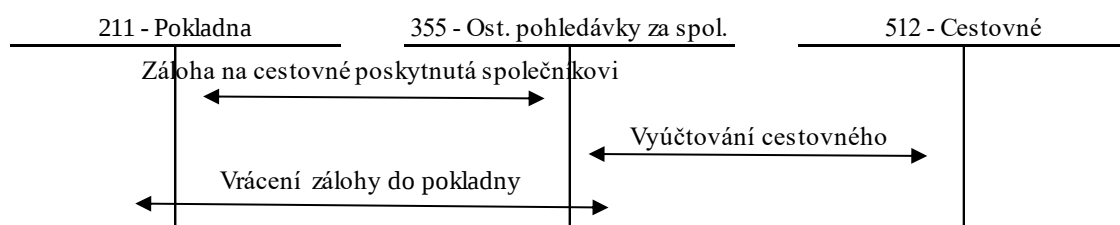
1.6.3 Účtování pohledávek

Pohledávky se účtují společně se závazky podle ČÚS č. 017 do účtové třídy 3 – *Zúčtovací vztahy*. Do účtové skupiny 31 – *Pohledávky* patří dlouhodobé i krátkodobé pohledávky vzniklé z obchodních styků, které se účtují hned po dodání odběratelům na účet 311 – *Odběratelé*. Dalším případem jsou směnečné pohledávky nebo jiné cenné papíry dané bance k uhrazení do doby jejich splatnosti. Ty se účtují na účet 313 – *Pohledávky za eskontované cenné papíry*. Zálohy a závdavky dané dodavatelům dřív, než dojde k uskutečnění smlouvy, se účtují na účet 314 – *Poskytnuté provozní zálohy*. [15]

Účtová skupina 33 – *Zúčtování se zaměstnanci a institucemi*, zachycuje účetní případy vztahující se k zaměstnancům, jejich mzdě, zálohy na dani, pohledávky a závazky sociální správy apod. Na vrub účtu 335 – *Pohledávky za zaměstnanci* se účtují například poskytnuté zálohy na pracovní cesty, zálohy na mzdy nebo splacení způsobené škody.

V účtové skupině 35 – *Pohledávky za společníky* se účtují jediné pohledávky týkající se společníků a členů obchodních korporací, družstev a také pohledávky v rámci seskupení podniků v jeden celek. Právě mezi sjednocenými podniky, tedy právníckými osobami, se o pohledávkách účtuje na vrub účtu 351 – *Pohledávky – ovládající a řídící osoba*. Upsaný, ale stále nevložený základní kapitál akcionářů a společníků se zaúčtuje na vrub účtu 353 – *Pohledávky za upsaný vlastní kapitál*. Úhrada vzniklé škody společníků ve veřejné obchodní korporaci a komplementářů komanditní korporace se účtuje na vrub účtu 354 – *Pohledávky za společníky při úhradě ztráty zároveň se zápisem na účet 596 – Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům*. U ostatních společníků a členů se účtuje souvztažně na účet 431 – *Výsledek hospodaření ve schvalovacím řízení*. Poskytnuté krátkodobé půjčky a zálohy na předem stanovený účel nebo úrok za zpožděné uhrazení vkladu společníka se účtují na vrub účtu 355 – *Ostatní pohledávky za společníky*. Tento druh účtování pohledávek znázorňuje schéma obrázku 6. [2]

V účtové skupině 37 – *Jiné pohledávky a závazky*, se účtují pohledávky z prodeje nebo nájmu podniku či jeho části, z termínovaných operací, to je například změna hodnoty derivátů, dále se zde účtují pohledávky za emitované dluhopisy, nakoupené opce či jiné pohledávky. [2]

Obrázek 6: Schéma účtování ostatních pohledávek za společníky

Zdroj: vlastní zpracování

2 FINANČNÍ ANALÝZA OBĚŽNÉHO MAJETKU

Finanční analýza jako podstatná část finančního řízení podniku poskytuje informace o hospodaření podniku, o finančním zdraví podniku, odkrývá silné a slabé stránky ekonomiky a porovnává výsledky s plány. Finanční analýzu lze také definovat jako rozbor současného a minulého stavu financí. Manažeři pomocí finanční analýzy poměřují získané údaje mezi sebou navzájem, rozlišují jejich vypovídací schopnost a dospívají k závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku. Znalost finanční situace je důležitá jak pro akcionáře a společníky, tak například i pro manažery, obchodní partnery, banky, konkurenci a auditory. Závěry a poznatky finanční analýzy slouží pro rozhodování o investicích, o financování a pro sestavení reportů. Finanční analýzu sestavuje ekonomický úsek. Hlavním zdrojem informací je rozvaha, výkaz zisku a ztrát a cash flow. Hlavním nástrojem finanční analýzy jsou poměrové ukazatele, které propočítávají ukazatele rentability, aktivity, likvidity, zadluženosti a kapitálového trhu. [10]

Analýza oběžného majetku je nezbytnou součástí v oblasti řízení oběžného majetku. Využívá se jak ke zvýšení zisku a zajištění efektivního hospodaření podniku, tak napomáhá i správnému řízení podniku. Právě ukazatele aktivity jsou důležité pro řízení aktiv, informují, jak podnik používá jednotlivé majetkové části nebo jaká je jeho rychlost obrátu. Pro výpočty ukazatelů aktivity se používá buď počet obrátů, nebo doba obrátu.

2.1 Obrat zásob

Ukazatel obrátu zásob udává, kolikrát se jednotlivé části zásob během účetního období prodají, zase nakoupí či vyrobí, tedy vrátí do skladu. Obrat zásob lze také definovat tak, že určuje, kolikrát se zásoby během účetního období promění do tržeb. V případě dostupnosti informací o jednotlivých zásobách můžeme propočítat obratovost i pro jednotlivé druhy zásob. Rychlost obrátu zásob určíme [10]:

$$\text{Obrat zásob} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Zásoby}} \quad (1)$$

Pokud bude výsledek ukazatele nižší oproti průměru v odvětví, vyjadřuje určité nebezpečí v platební schopnosti podniku tím, že podnik vlastní zásoby, které v podstatě nevyužívá, jsou neefektivní a nepřináší výnos. Vyšší počet obrátek vyjadřuje ekonomicky prospěšné využití kapitálu vloženého do zásob, proto je pro podnik vhodné tento počet zvyšovat, aby se tím snížila doba obrátu zásob. [8]

2.2 Doba obratu zásob

Je jedním z ukazatelů aktivity, která měří účinnost řízení zásob. Z časového hlediska stanovuje průměrnou dobu držení zásob v podniku od jejich dne nákupu či výroby po den jejich spotřeby nebo prodeje. Prosperující situace v podniku nastane, pokud se obrat zásob zrychluje a doba obratu klesá. Hodnota doby obratu by pro správnou efektivnost podniku měla být co nejnižší. Tento ukazatel se používá i při propočtu obrátového cyklu peněz a také k určení potřebného množství kapitálu. Výpočet doby obratu můžeme zjistit podílem 360 a rychlostí obratu zásob, nebo použitím následujícího vztahu [16]:

$$Doba\ obratu\ zásob = \frac{Zásoby * 360}{Tržby} \quad (2)$$

Pro důkladný a spolehlivý výpočet doby obratu zásob můžeme jednotlivě vypočítat i dobu obratu materiálu, zboží, výrobků i nedokončené výroby, které taktéž určí průměrnou dobu držení jednotlivých zásob. Zjištěné výsledky mohou napomoci ke snížení celkové doby obratu zásob. Doba obratu materiálu se vypočítá podílem průměrné zásoby materiálu během roku * 360 a spotřebou materiálu. Doba obratu zboží se vypočítá podílem průměrné zásoby zboží během roku * 360 a náklady na prodané zboží. Obdobně se počítají i ostatní druhy zásob, které znázorňuje vzorec č. 3 až vzorec č. 6. Ukazatel doby obratu hotových výrobků a zboží je také užitečný pro ukazatel likvidity, protože nám říká, za kolik dní se přemění tyto zásoby v peněžní prostředky nebo pohledávky. [11]

$$Doba\ obratu\ materiálu = \frac{Průměrná\ zásoba\ materiálu * 360}{Spotřeba\ materiálu} \quad (3)$$

$$Doba\ obratu\ zboží = \frac{Průměrná\ zásoba\ zboží * 360}{Náklady\ na\ prodané\ zboží} \quad (4)$$

$$Doba\ obratu\ výrobků = \frac{Průměrná\ zásoba\ výrobků\ vlastní\ výroby * 360}{Náklady\ na\ prodané\ výrobky} \quad (5)$$

$$Doba\ obratu\ nedokončené\ výroby = \frac{Průměrná\ zásoba\ nedokončené\ výroby * 360}{Náklady\ na\ vlastní\ výrobky} \quad (6)$$

2.3 Obrat pohledávek

Ukazatel obratu pohledávek udává, kolikrát se pohledávky během jednoho roku promění v peněžní prostředky. Tento ukazatel je inverzní s ukazatelem doby obratu pohledávek, proto by bylo vhodné, aby počet obrátek stoupal, a tím klesala doba obratu.

$$Obrat\ pohledávek = \frac{Tržby}{Pohledávky} \quad (7)$$

2.4 Doba obratu pohledávek

Tento ukazatel měří průměrný počet dní, během kterých firma čeká na úhradu pohledávky. Jedná se o časový úsek od doby vzniku pohledávky po dobu její úhrady. Čím je tato doba delší, tím více firma potřebuje volné finanční prostředky. Hodnota ukazatele by měla být podobná s průměrnou dobou splatnosti faktur. Doba obratu pohledávek se stanoví podílem průměrné hodnoty pohledávek a jednodenních tržeb. [16]

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{Pohledávky} \cdot 360}{\text{Tržby}} \quad (8)$$

Doba obratu pohledávek napomáhá zjistit, zda podnik dosahuje určenou obchodně úvěrovou politiku. Tento ukazatel je důležitý pro potřebu obchodního úvěru, proto pro jeho větší přesnost je vhodné použít pouze pohledávky z obchodních vztahů a tržby snížit o prodej za hotovost. Čím je hodnota nižší, tím odběratelé lépe platí své závazky, a podnik tak potřebuje méně finančních zdrojů. Vyšší hodnoty vykazují problém u odběratelů hradit své závazky. Tato situace může dostat podnik do finanční tísně a mít tak nepříznivý vliv na platební schopnost podniku. [8]

3 FINANČNÍ ŘÍZENÍ

Celkové řízení oběžného majetku je chápáno jako určitý provoz podniku obsahující analýzu, určení optimální výše oběžného majetku, jeho struktury a rozsah použití oběžného majetku, které odpovídají potřebám a cílům podniku. Samotné řízení obsahuje řízení zásob, řízení pohledávek, řízení peněžních prostředků a financování. Cílem správného financování oběžného majetku by mělo být zajistit dostačující pružnost financování, u kterého jeho velikost prochází změnami v čase, dále by mělo zajistit potřebnou velikost oběžného majetku, vyhovující strukturu zdrojů po stránce likvidity a nákladů na finanční zdroje a dále by financování mělo cílevědomě uvádět činnosti do souladu s celým financováním podniku.

Finanční řízení je jednou z hlavních činností řízení podniku. Představuje takové činnosti podniku, které zabezpečují prosperující financování cílů podniku a účelné použití podnikového kapitálu. [9]

3.1 Optimální výše oběžného majetku

Majetková struktura podniku záleží na druhu podnikatelské činnosti. V případě, že v obchodní činnosti v podniku převyšují zásoby (oběžný majetek), tento typ nazýváme provozně silný, pokud v podniku převyšuje dlouhodobý finanční majetek, tento druh nazýváme investičně silný. Jednou z hlavních činností finančního řízení podniku je určení optimální výše oběžného majetku. Jedná se o takovou výši, která vyjadřuje požadovanou velikost finančních zdrojů potřebnou pro správné hospodaření podniku, zajišťuje optimální provoz podniku a to s co nejnižšími náklady. Nejde jenom o minimum stanovené provozními činnostmi, ale také o stanovení doby dodání výrobků, či stanovení potřebné finanční rezervy pro úhradu závazků v době splatnosti, pořízení nečekaného materiálu nebo neplánovaných finančních plateb. Pro správné hospodaření výrobních podnikatelských činností je vhodné, aby firma vykazovala takové množství zásob materiálu, zásob výrobků či surovin, které jsou potřebné pro jeho bezpečný a prosperující průběh. Totéž platí i pro velikost pohledávek, peníze na účtech i hotovost. Pokud podnik vykazuje větší množství zásob a peněžních prostředků, jejich obsah není plně využit, naopak pokud vykazuje menší množství, tím není upotřebena veškerá výrobní kapacita. Pro správnou hospodárnost je dobré držet velikost majetku v rovnováze a podle potřeb podniku. Pro stanovení optimální množství oběžného majetku lze použít dva postupy [16]:

- Analytický – jedná se o stanovení vyhovující velikosti jednotlivých částí oběžného majetku. Pod tím si představíme například optimální velikost výrobků, zásob nedokončené výroby, zásob materiálu a pohledávek.

- Globální – vyjadřuje celkový výpočet potřebné velikosti oběžného majetku pomocí obrátového cyklu peněz a jednodenních nákladů na oběžný majetek.

Optimální výši oběžného majetku nazýváme také kapitálovou potřebou, kterou zjistíme součinem obrátového cyklu peněz a jednodenními náklady, nebo následujícím vztahem, který ovlivňují dané okolnosti [8]:

- doba obratu oběžného majetku – pokud délka vázanosti majetku narůstá, narůstá tím i potřeba oběžného majetku a opačně,
- průměrná denní velikost tržeb - v případě růstu její výše roste i celková potřeba oběžného majetku a opačně.

$$KP = DO_{OM} * V_{pd} \quad (9)$$

Kde KP kapitálová potřeba oběžného majetku

DO_{OM} doba obratu oběžného majetku

V_{pd} průměrné denní náklady

3.1.1 Obrátový cyklus peněz

Souvisí s výpočtem optimální výše oběžného majetku v rámci globálního postupu, je tedy součástí výpočtu kapitálové potřeby v rámci financování oběžného majetku. Vyjadřuje délku času, po kterou jsou peněžní prostředky vázány v oběžném majetku, tedy ve výrobních zásobách až do doby úhrady faktury. Neboli lze říci, že obrátový cyklus peněz vyjadřuje čas mezi nákupem materiálu a úhradou faktury z prodeje vlastních výrobků. Vypočítáme ho součtem doby obratu zásob, doby obratu pohledávek a odečtením doby obratu závazků. Čím je menší obrátový cyklus peněz, tím méně je potřeba pracovního kapitálu. To může nastat v případě, že podnik se pokusí snížit obrátový cyklus peněz pomocí snížení doby obratu zásob a pohledávek tím, že požádá odběratele o dřívější splacení faktury, sníží čas zásobování či výroby, dále je možné snížit obrátový cyklus peněz prodloužením doby obratu závazků. [16], [17]

Výpočet obrátového cyklu peněz znázorňuje následující vztah:

$$OCP = DOZ + DIP - DOP \quad (10)$$

Kde DOZ doba obratu zásob

DIP doba obratu pohledávek

DOP doba obratu závazků

Doba obratu závazků neboli doba odkladu plateb vyjadřuje dobu mezi nákupem zásob a platbou dodavatelům, kterou vypočítáme podílem závazků u dodavatelů vynásobené počtem dnů v daném období (360 za rok) a tržbami. Výpočet doby obratu závazků znázorňuje následující vztah [10]:

$$Doba\ obratu\ závazků = \frac{Krátkodobé\ závazky \cdot 360}{Tržby} \quad (11)$$

3.1.2 Pracovní kapitál

Nazývaný oběžný majetek, představuje podstatnou část provozu podniku, tedy veškeré aktivní položky provozního cyklu, které jsou v neustálém pohybu. Podnik by měl mít tolik oběžného majetku, kolik potřebuje pro své obchodní činnosti, větší množství vyjadřuje neefektivní využití majetku. Pracovní kapitál můžeme rozdělit na hrubý pracovní kapitál, čistý pracovní kapitál a nefinanční pracovní kapitál (viz obrázek 7). Nefinanční kapitál se skládá pouze ze zásob a pohledávek. Pro výpočet pracovního kapitálu použijeme následující vztah [18]:

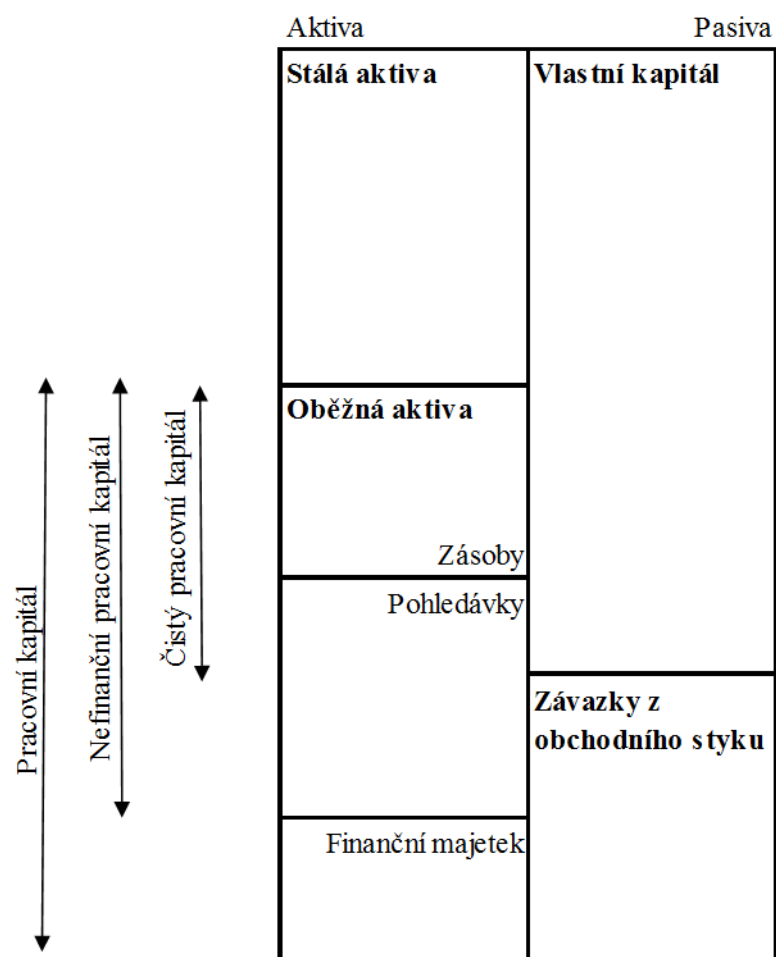
$$WC = I + AR + FA \quad (12)$$

Kde WC je pracovní kapitál
 I představuje zásoby
 AR představuje pohledávky
 FA představuje finanční majetek

Čistý pracovní kapitál představuje pracovní kapitál snížený o hodnotu krátkodobých závazků, protože ty se musí do určité lhůty uhradit. Tento ukazatel je podstatný v oblasti platební schopnosti podniku. Čím vyšší je jeho hodnota, tím schopnější bude podnik v úhradě svých finančních závazků. Základem je kladný výsledek. V tomto případě je oběžný majetek kryt dlouhodobými zdroji, což je potřebné pro správné vedení podniku. Také se dá říci, že vyjadřuje množství oběžných aktiv, které zbyde po uhrazení všech krátkodobých dluhů. Pokud je hodnota záporná, krátkodobé zdroje převyšují nad oběžným majetkem, to znamená, že vykazují nekrytý dluh. Výpočet čistého pracovního kapitálu znázorňuje následující vztah [18], [1]:

$$NWC = I + AR + FA - SAP \quad (13)$$

Kde NWC je čistý pracovní kapitál
 SAP krátkodobé závazky

Obrázek 7: Rozdělení pracovního kapitálu

Zdroj: upraveno podle [10]

4 CHARAKTERISTIKA PODNIKU DAKO-CZ, A.S.

4.1 Základní údaje

Obchodní firma:	DAKO-CZ, a.s.
Sídlo:	Budovatelů 232, Třemošnice 538 43
Datum zápisu:	5. května 1992
Právní forma:	Akciová společnost
Identifikační číslo:	46505091
Základní kapitál:	187 740 000 Kč
Akcie:	187 740 ks o jmenovité hodnotě 1000 Kč
Statutární orgán – představenstvo:	Ing. Ilona Kadlecová Ing. Michal Škuta Ing. Ladislav Cheben
Dozorčí rada:	Jaroslav Strnad Alexej Beljajev

4.1.1 Charakteristika společnosti

První zmínky, které předcházely vzniku společnosti, jsou zaznamenány z roku 1816, kdy se jednalo o podnikání v oblasti strojírný, které se následně rozšířilo o dodávky pro železniční dopravu. V této návaznosti byla akciová společnost založena zakladatelskou listinou v květnu 1992 u Krajského soudu v Hradci Králové pod názvem Dako, a.s. Z počátku se jednalo o předmět podnikání v oblasti vývoje a výroby zařízení pro ústřední topení, hydraulické prvky, vzduchotlakové výrobky určené pro železniční dopravu, zemědělské a dopravní stroje s následným servisem a odbytem. Dále se jednalo o založení středního odborného učiliště.

V současnosti firma investuje do vývoje brzdových systémů, zabývá se tedy výrobou a servisem těchto systémů. Hlavní činností je právě výroba hydraulických brzd pro tramvaje, dále výroba a dodávka pneumatických brzdových systémů pro nákladní i osobní vozy, určitá kolejová vozidla a lokomotivy. Tyto výrobky se prodávají jak v České republice, tak v Evropě, Číně či Indonésii. V některých evropských i mimoevropských zemích firma spojuje svou výrobní činnost s dalšími výrobci kolejové dopravy.

Za nejvýznamnější zadavatele zakázek v roce 2015 lze považovat v oblasti nákladní dopravy společnost Tatravagonky Poprad, v oblasti osobní dopravy společnosti STADLER a SIEMENS. Na domácím trhu se nadále rozvíjí spolupráce s firmami patřícími do skupiny Škoda Transportation.

Společnost DAKO-CZ je součástí holdingu CZECHOSLOVAK GROUP a.s. neboli CSG, která zastřešuje aktivity dceřiných společností. CSG napomáhá rozvíjet činnosti československého průmyslu ve výrobě vojenských a terénních vozidel, nákladních automobilů, zbraní, v oblasti železničního a leteckého průmyslu, logistických službách a další oblastech. Skupina CSG dosáhla v roce 2015 zisku 145 mil. Kč především díky podílu na zisku dceřiných společností.

Organizační struktura je poněkud zjednodušená. V čele celého podniku stojí generální ředitel, kterému jsou podřízeni jednotliví vedoucí ekonomického, obchodního, personálního, výrobního či technického úseku a nákupu. Jednotlivé části úseků se dále dělí na odbory a provozy. DAKO-CZ, a.s. ve sledovaném období od roku 2012 do roku 2015 zvýšilo počet zaměstnanců o 19 % na 484 zaměstnanců.

5 ANALÝZA OBĚŽNÉHO MAJETKU VE SPOLEČNOSTI DAKO-CZ, A.S.

5.1 Oceňování a způsoby účtování

Společnost používá pro účtování zásob způsob A, kdy se během účetního období v syntetickém účtování vyskytuje účtová třída 1 - *Zásoby*. Pořízení materiálu je oceňováno ve skutečných pořizovacích cenách, které obsahují cenu pořízení včetně vedlejších pořizovacích nákladů (celních poplatků, balného, dopravného do skladu a skladovacích poplatků vzniklých během dopravy). Pořízení zboží i materiál jsou oceňovány v pořizovacích cenách. Pro vyskladnění materiálu a zboží je používána oceňovací metoda v průměrných cenách, tedy použití aritmetického průměru. Nedokončená výroba a hotové výrobky patří mezi zásoby vytvořené vlastní činností, oceňují se tedy vlastními náklady. Takové náklady zahrnují cenu materiálu, práce i proporcionální část výrobních režijních nákladů podle stavu rozpracovanosti. Tento druh zásob při jejich vyskladnění společnost taktéž oceňuje metodou v průměrných cenách.

5.1.1 Účtování zásob

Jak už bylo výše zmíněno, společnost využívá pro účtování zásob způsob A. Jeho podstatou je, že během účetního období se používají účty účtové třídy 1, tedy nejprve účet 111 – Pořízení materiálu, ke kterému ve své účetní osnově společnost stanovila 6 analytických účtů. Tím rozdělují pořízení materiálu na základní, dočasné, na pořízení náradí, materiálu pro údržbu, dočasnou údržbu a Fuchs oil. Druhým účtem pořízení nakupovaných zásob je účet 131 – Pořízení zboží, který rozlišuje pořízení obchodního zboží podle 3 analytických účtů. Cena pořízení a náklady spojené s ním se účtují podle příslušných analytických členění na vrub účtů pořízení (111, 131), souvztažně na příslušné účty zúčtovacích vztahů a finanční účty. Nakoupený a přijatý materiál nebo zboží se zaúčtuje na základě dodacího listu na vrub účtu 112 – Materiál na skladě nebo na účet 132 – Zboží na skladě a v prodejnách ve prospěch účtu pořízení účtové skupiny 11 nebo 13. Spotřeba materiálu se účtuje na vrub nákladového účtu 501 – Spotřeba materiálu, taktéž i prodej materiálu či zboží se účtuje na vrub nákladových účtů 542 – Prodaný materiál, nebo 504 – Prodané zboží. Účetní případy o pořízení, příjemce a spotřebě materiálu jsou znázorněny v tabulce 1.

Tabulka 1: Účtování společnosti o pořízení, příjemce a spotřebě materiálu

Doklad	Datum	Název	Cena (Kč)	MD	D
FAP	11.8.2016	Pořízení nářadí od společnosti SC SERVIS s.r.o.	3 655,00 Kč	111 200	321 300
		DPH 21 %	767,55 Kč	343 470	
ID	11.8.2016	Příjemka - materiál na skladě	3 655,00 Kč	112 200	111 200
FAP	31.8.2016	Pořízení materiálu od společnosti TRESTON spol. s r.o.	21 055,90 Kč	111 100	321 300
		DPH 21%	4 421,74 Kč	343 470	
FAP	31.8.2016	Doprava materiálu	1 500,00 Kč	111 100	321 300
		DPH 21%	315,00 Kč	343 470	
ID	31.8.2016	Spotřeba jednicového materiálu	858 408,52 Kč	501 100	112 100

Zdroj: vlastní zpracování

Jak už bylo výše zmíněno, hlavním předmětem podnikání společnosti DAKO-CZ, a.s. je výroba. Ta přináší společnosti nejvyšší tržby, které se každoročně zvyšují s výjimkou roku 2015, kdy společnost odložila velké zakázky do roku 2016. Nárůst je v posledních letech zaznamenán především zásluhou výroby pneumatických brzdových systémů a komponentů. Je potvrzeno, že konkrétně brzdové systémy pro osobní a nákladní dopravu mají narůstající podíl na celkových tržbách.

Během výrobního procesu účetní jednotka zaznamenává informace o hodnotě aktiv vznikajících během procesu. Jedná se o spotřebu materiálu, nedokončenou výrobu neboli rozpracovanou výrobu produktů, které ještě neprošly všemi výrobními stupni, dále se jedná o produkty označované jako polotovary, které budou v dalším výrobním stupni zpracovány na výrobek, a poslední položkou ve výrobním procesu je přímo hotový výrobek.

Účetní jednotka během účetního období zaznamenává úbytky zásob nedokončené výroby na vrub účtu 581 – Změna stavu nedokončené výroby souvztažně zápisem na účet 121 – Nedokončená výroba, přírůstky zásob hotových výrobků účetní jednotka účtuje na vrub účtu 123 – Výrobky souvztažně zápisem na účet 583 – Změna stavu výrobků. Účetní případy o změně stavu nedokončené výroby a výrobků znázorňuje tabulka 2.

Tabulka 2: Účtování společnosti o změně stavu výrobků

Doklad	Datum	Název	Cena (Kč)	MD	D
ID	26.8.2016	Vnitřní spotřeba - vývoj konstrukce hydrauliky	4 986,00 Kč	581 100	121 100
ID	29.8.2016	Příjem hotových výrobků na sklad	11 474,42 Kč	123 100	583 100

Zdroj: vlastní zpracování

Účtování prodeje výrobků probíhá následovně. Účetní jednotka nejprve vyskladní zásoby zaúčtováním na vrub účtu 583 – Změna stavu výrobků souvztažně na účet 123 – Výrobky. Při prodeji výrobků společnost zaúčtuje na základě vystavené faktury cenu včetně DPH na účet 311 – Odběratelé a souvztažně zápisem cenu bez DPH na účet 601 – Tržby za vlastní výrobky a samotné DPH na účet 343 – Daň z přidané hodnoty. Výše zmíněné účetní případy jsou znázorněny v tabulce 3.

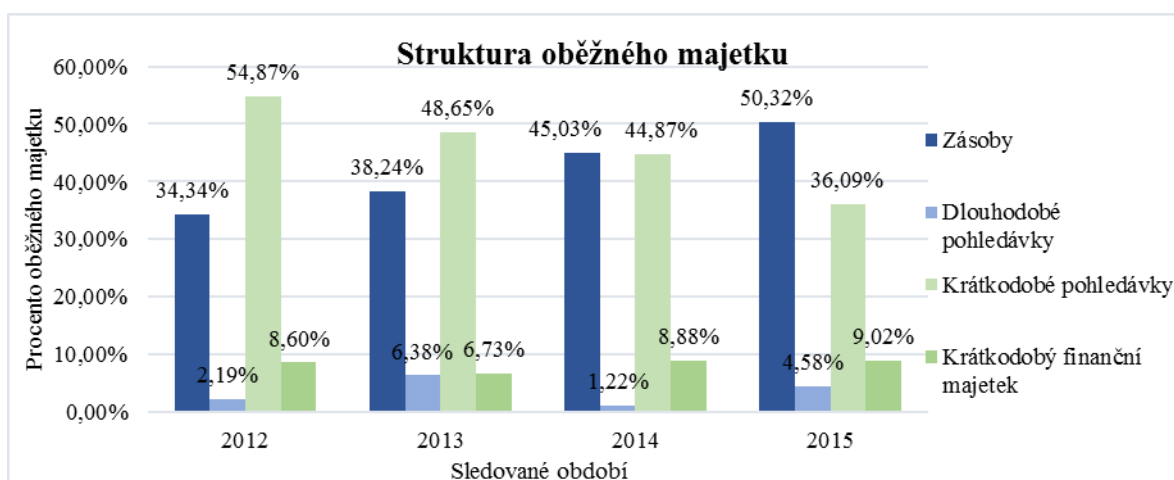
Tabulka 3: Účtování společnosti o prodeji výrobků

Doklad	Datum	Název	Cena (Kč)	MD	D
ID	11.8.2016	Prodej výrobků - vyskladnění	10 516,00 Kč	583 100	123 100
FAV	11.8.2016	Tržby z prodeje výrobků - pneumatické brzdy	14 269,00 Kč	311 300	601 300
		DPH 21%	2 996,49 Kč		343 470

Zdroj: vlastní zpracování

5.2 Struktura oběžného majetku

Oběžný majetek představuje podstatnou část celkových aktiv. Jeho průměrná velikost během sledovaného období činí 61 % celkových aktiv. Výši a strukturu oběžného majetku ovlivňuje předmět podnikání, náročnost výroby, zásobování i strategie firmy. Následující graf znázorňuje procentuální strukturu oběžného majetku zjištěnou z absolutní výše zásob, krátkodobého finančního majetku a výše dlouhodobých a krátkodobých pohledávek ve sledovaném období.

Obrázek 8: Graf struktury oběžného majetku v letech 2012–2015

Zdroj: vlastní zpracování

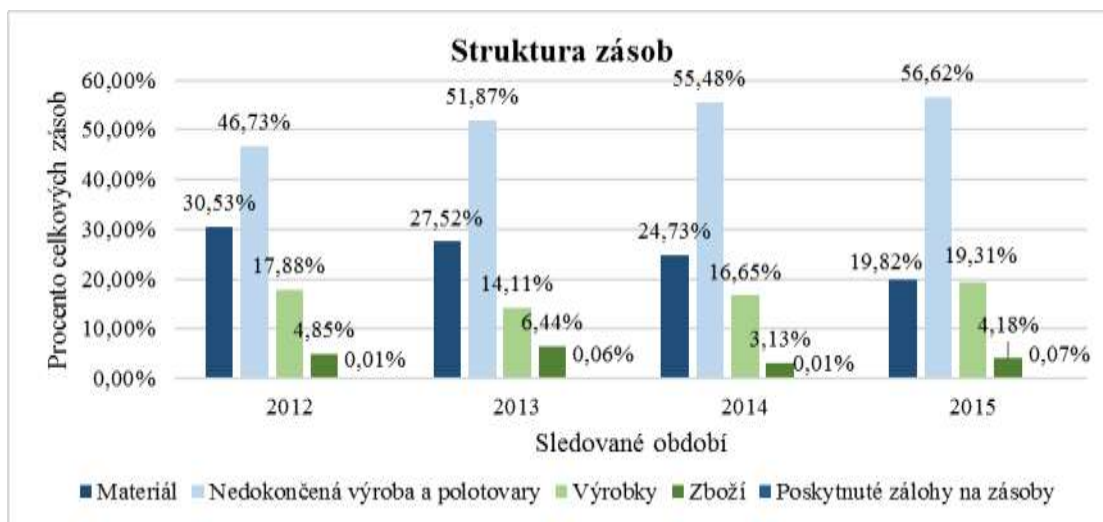
Z grafu struktury oběžného majetku je patrné, že nejvyšší hodnoty vykazují zásoby a krátkodobé pohledávky, které také během sledovaného období dosahují výrazných změn. Zásoby v celém období narůstaly, v roce 2012 tvořily 34,34 % oběžných aktiv a v absolutních hodnotách dosahovaly 179 225 tis. Kč, do roku 2015 stouply až na 50,32 %, tedy na absolutní hodnotu 245 897 tis. Kč. Tempo růstu během čtyř let bylo 37,2 %. Co se týče krátkodobých pohledávek, ty oproti zásobám celé období klesaly. V roce 2012 vykazovaly hodnotu 286 394 tis. Kč, která se snížila do roku 2015 na 176 341 tis. Kč, pokles byl tedy o rovných 38,4 %. Po ověření každoročního růstu tržeb se v tomto případě jedná o výrazné zlepšení platební morálky odběratelů. I přesto, že během let krátkodobé pohledávky výrazně klesaly, hodnota peněžních prostředků se významně nezměnila. Důvodem bude investice do zvýšení množství zásob, které slouží jako pojistná zásoba.

Dlouhodobé pohledávky představují nejnižší procento oběžného majetku. V roce 2013 byla jejich hodnota nejvyšší, a to 6,38 %, především díky zvýšeným pohledávkám za ovládanými osobami, které byly v roce 2014 plně splaceny. Dlouhodobé pohledávky tak tvořily pouze 1,22 %, tedy nejnižší hodnotu za celé sledované období. Další rok jejich velikost mírně stoupla na hodnotu 4,58 % oběžných aktiv.

Krátkodobý finanční majetek se celé roky pohyboval v rovnováze mezi 6,73 % a 9,02 % oběžného majetku. Nejvyšší procentuální hodnota byla zaznamenána v roce 2015, ale v absolutních číslech tomu tak nebylo. Hodnota krátkodobého finančního majetku byla nejvyšší v přecházejícím roce, a to 46 622 tis. Kč.

5.2.1 Struktura zásob

Zásoby v posledních dvou letech sledovaného období vykazovaly nejvyšší hodnotu oběžných aktiv, a to konkrétně v roce 2015 činily 50,32 %. Za faktory ovlivňující výši zásob lze považovat rozpracovanou výrobu a zvýšené zásobování. Následující graf znázorňuje procentuální strukturu jednotlivých zásob, která je stanovena z absolutní výše celkových zásob.

Obrázek 9: Graf struktury zásob v letech 2012-2015

Zdroj: vlastní zpracování

Z grafu struktury zásob si lze všimnout, že největší položku ve všech letech sledovaného období vykazují zásoby nedokončené výroby a polotovary, poté následuje materiál, výrobky, zboží a nakonec položka poskytnutých záloh na zásoby, která je minimální, až skoro nevyužívaná. Pořadí podle objemu těchto zásob, je ve všech letech stejné. Mladá a ostatní zvířata nejsou v grafu vůbec znázorněny, protože společnost takové zásoby nevlastní, jsou tedy v nulové výši.

Nedokončená výroba a polotovary po celé období stoupaly. V roce 2012 vykazovaly 46,73 % a do roku 2015 narostly na hodnotu 56,62 % celkových zásob. V absolutních číslech jejich hodnota vzrostla o 66,24 %, tedy až na 139 219 tis. Kč. Pokles zásob materiálu byl během sledovaného období pravděpodobně způsoben nárůstem právě nedokončené výroby a polotovarů. V roce 2012 materiál tvořil 30,53 %, a během čtyř let klesl až na hodnotu 19,82 % celkových zásob. I přes tento pokles je stále druhou neobjemnější položkou celkových zásob.

Procentuální výše výrobků v jednotlivých letech kolísá. V roce 2014 a 2015 byl zaznamenán nárůst a jejich celková hodnota vzrostla na 19,31 % celkových zásob. I přesto, že se jedná o výrobní podnik, hodnota výrobků je poměrně nízká. Po celé období hodnota celkových tržeb

za vlastní výroby výrazně rostla. Výjimkou byl rok 2015, kdy byl zaznamenán mírný pokles kvůli posunu významných projektů do roku 2016. Jak už bylo zmíněno, největší podíl celkových tržeb tvoří výroby v oblasti pneumatických brzdových systémů a komponentů pro nákladní a osobní dopravu. V tomto případě se jedná o zakázkovou výrobu, která je uskutečňována na základě uzavření smlouvy s odběrateli. Právě tato skutečnost je důvodem rozpracované výroby a vysokého objemu zásob nedokončené výroby a polotovarů, které jsou v posledních fázích výroby dokončovány podle zakázek a následně určeny k prodeji.

5.3 Finanční analýza oběžného majetku

Analýza oběžného majetku rozebírá vázanost peněžních prostředků ve formě zásob a pohledávek a jejich počet obrátek za sledované období od roku 2012 do roku 2015.

5.3.1 Analýza zásob

Součástí řízení oběžného majetku je analýza zásob, která pomocí poměrových ukazatelů aktivity znázorňuje obrat zásob a dobu obratu zásob. Její hodnoty jsou zaznamenány v tabulce 4.

Tabulka 4: Analýza zásob

	2012	2013	2014	2015
Obrat zásob	3,46	3,03	3,60	3,43
Doba obratu zásob	104	119	100	105

Zdroj: vlastní zpracování

V tabulce můžeme vidět, že počet obrátek zásob během sledovaného období mírně kolísá, pohybuje se mezi 3,03 – 3,6. Nejnižší hodnota byla zjištěna v roce 2013. Pro ekonomicky prospěšné využití zásob by se společnost měla snažit zvyšovat počet obrátek. Pozitivní vývoj nastal pouze v roce 2014, kdy byla přeměna zásob na peněžní prostředky nejrychlejší, a to 3,6. Doba obratu zásob udává počet dní, po které jsou peněžní prostředky vázány ve formě zásob. Po celé sledované období vázanost peněžních prostředků přesahuje 100 dní a více, což je poněkud dlouhá doba. V roce 2013 tato doba stoupla na 119 dní, to znamená, že zásoby vzrostly rychleji než tržby. Nejefektivnější a prosperující situace nastala v roce 2014, protože jak už bylo výše zmíněno, počet obrátek zásob stoupl, dosahoval tak 3,6, a tím doba obratu příčinou prudkého nárůstu ročních tržeb, klesla na nejnižší hodnotu během čtyř let a představovala jen 100 dní. Následující rok došlo opět k navýšení doby obratu na 105 dní.

Podrobnější analýza jednotlivých druhů zásob je znázorněna v tabulce 5, kde jsou zaznamenány propočty doby obratu materiálu, zboží, nedokončené výroby a doba obratu výrobků.

Tabulka 5: Analýza jednotlivých druhů zásob

	2012	2013	2014	2015
Doba obratu materiálu	113	94	84	67
Doba obratu zboží	55	78	23	37
Doba obratu nedokončené výroby	179	187	194	195
Doba obratu výrobků	22	20	21	27

Zdroj: vlastní zpracování

Z výše uvedené tabulky je patrné, že nejhorších hodnot doby obratu jednotlivých zásob nabývá nedokončená výroba. Její doba se celé sledované období prodlužovala. Ze 179 dní se prodloužila až na 195 dní. Doba obratu nedokončené výroby má naprosto opačný vývoj, podnik by se měl snažit o výrazné snížení vázanosti peněžních prostředků. Právě tento ukazatel způsobuje vyšší hodnotu celkové doby obratu zásob. Ostatní hodnoty doby obratu jednotlivých zásob, s výjimkou doby obratu materiálu z roku 2012, vykazují nižší vázanost peněžních prostředků, než je celková doba obratu zásob.

Pozitivní vývoj doby obratu představuje materiál, jehož zásoby celé sledované období klesaly. V roce 2012 byla vázanost peněžních prostředků v materiálu 113 dní a v průběhu období do roku 2015 klesla na 67 dní. Dobu obratu zboží lze brát také za pozitivní, jeho velikost během sledovaného období kolísala. V roce 2013 byla vykázána největší vázanost peněžních prostředků ve zboží, a to 78 dní, do dalšího roku doba vázanosti klesla na svou nejnižší hodnotu, a to až na 23 dní.

Doba obratu výrobků je pro větší přesnost vypočítána z tržeb za výrobky a vykazuje nejpříznivější hodnoty ze všech zásob. Doba vázanosti peněžních prostředků, za kterou se výrobky promění do tržeb, se pohybuje mezi 20 až 27 dny.

5.3.2 Analýza pohledávek

V tabulce 6 jsou pomocí poměrových ukazatelů aktivity znázorněny obrat a doba obratu pohledávek, které jsou následně zhodnoceny.

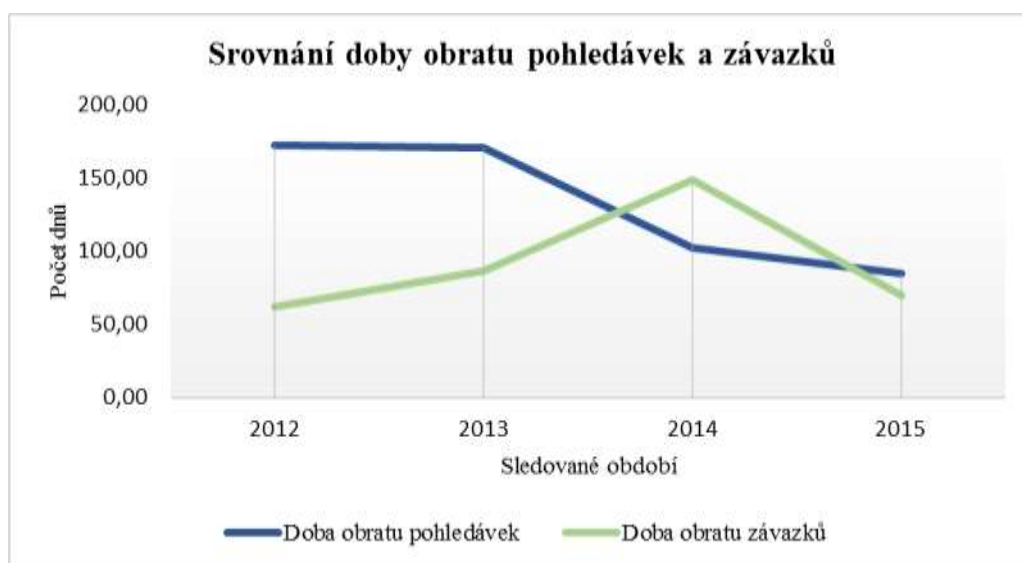
Tabulka 6: Analýza pohledávek

	2012	2013	2014	2015
Obrat pohledávek	2,09	2,10	3,52	4,24
Doba obratu pohledávek	173	171	102	85

Zdroj: vlastní zpracování

Obrat pohledávek vyjadřuje, jak rychle se přemění pohledávky na peněžní prostředky, a z výše uvedené tabulky je vidět, že počet obrátek se po celé období zrychloval. Oproti roku 2012 se do roku 2015 zvýšil o více jak dvojnásobek, a to z 2,09 až na 4,24. Doba obratu pohledávek měří počet dní, po které firma čeká na úhradu pohledávky. Vztah počtu obrátek je inverzní s dobou obratu. V roce 2012 byla nejdelší doba splatnosti. S rizikem nedobytných pohledávek až 173 dní. Další roky doba obratu klesala, během čtyř let se snížila až o 88 dní, tedy délka, po kterou byli společnosti dlužní jejich odběratelé, se v roce 2015 rovnala 85 dnům. I přesto je tato doba vysoká, ale po celé roky klesající, což je pro podnik pozitivní a odběratelé lépe platí své závazky.

Následující graf zobrazuje porovnání doby obratu pohledávek a doby obratu závazků. Z grafu si lze všimnout, že doba obratu pohledávek je po celé sledované období klesající, a také, s výjimkou roku 2014, celé období převyšuje dobu obratu závazků. Společnost během 3 let sledovaného období splácela své závazky dříve, než obdržela hodnotu pohledávek. V roce 2014 společnost dostala zaplacený pohledávky dříve než závazky, a nastala tak doba 47 dní, po kterou byl využíván bezplatný obchodní úvěr.

Obrázek 10: Graf doby obratu pohledávek a závazků v letech 2012-2015

Zdroj: vlastní zpracování

5.4 Finanční řízení

Základním cílem krátkodobého finančního řízení je optimalizace likvidity, kde je hlavním nástrojem řízení pracovního kapitálu řízení jednotlivých složek pracovního kapitálu a sestavení krátkodobého finančního plánu. [9]

Praktická část finančního řízení oběžného majetku se zabývá stanovením čistého pracovního kapitálu a obrátového cyklu peněz, od kterého se odvíjí výše kapitálové potřeby oběžného majetku.

5.4.1 Pracovní kapitál

Pracovní kapitál představuje veškerá oběžná aktiva. Po odečtení krátkodobých závazků dostaneme hodnotu čistého pracovního kapitálu. Ten vyjadřuje platební schopnost podniku po úhradě všech krátkodobých závazků. Výše pracovního a čistého pracovního kapitálu je znázorněna v tabulce 7.

Tabulka 7: Pracovní kapitál a čistý pracovní kapitál (tis. Kč)

	2012	2013	2014	2015
Pracovní kapitál	521 907,00	613 258,00	524 883,00	488 681,00
Čistý pracovní kapitál	414 623,00	442 657,00	172 144,00	324 210,00

Zdroj: vlastní zpracování

Pracovní kapitál představoval v roce 2012 hodnotu 521 907 tis. Kč a čistý pracovní kapitál téhož roku dosáhl hodnoty 414 623 tis. Kč. Tento rok bylo dosaženo největšího podíl čistého pracovního kapitálu na oběžném majetku, a to 79,4 %. Následující rok výše oběžného majetku stoupla na 613 258 tis. Kč a čistý pracovní kapitál dosáhl během sledovaného období nejvyšší hodnoty, a to 442 657 tis. Kč. V tomto roce měla společnost největší část volných prostředků, které by zbyly po úhradě všech krátkodobých závazků. V roce 2014 klesl pracovní kapitál o 14 %, ale stoupla hodnota závazků oproti předchozímu roku o více jak dvojnásobek, což zapříčinilo pokles čistého pracovního kapitálu, a to až na 172 144 tis. Kč. Přesto je dostatečně vysoký a představuje 32,8 % oběžného majetku. V posledním roce hodnota pracovního kapitálu opět klesla až na 488 681 tis. Kč, ale klesla i hodnota krátkodobých závazků z 352 739 tis. Kč na 164 471 tis. Kč. Díky tomu stoupl podíl čistého pracovního kapitálu na 66,3 % oběžných aktiv.

Celé sledované období vypovídá o pozitivní platební schopnosti podniku a o dostatečném krytí oběžného majetku dlouhodobými zdroji. Následující graf znázorňuje vývoj čistého pracovního kapitálu během sledovaného období.

Obrázek 11: Graf vývoje čistého pracovního kapitálu v letech 2012-2015

Zdroj: vlastní zpracování

5.4.2 Kapitálová potřeba oběžného majetku

Pomocí obrátového cyklu peněz vypočítáme potřebnou velikost finančních zdrojů pro správné hospodaření podniku. Zjištěné hodnoty znázorňuje tabulka 8.

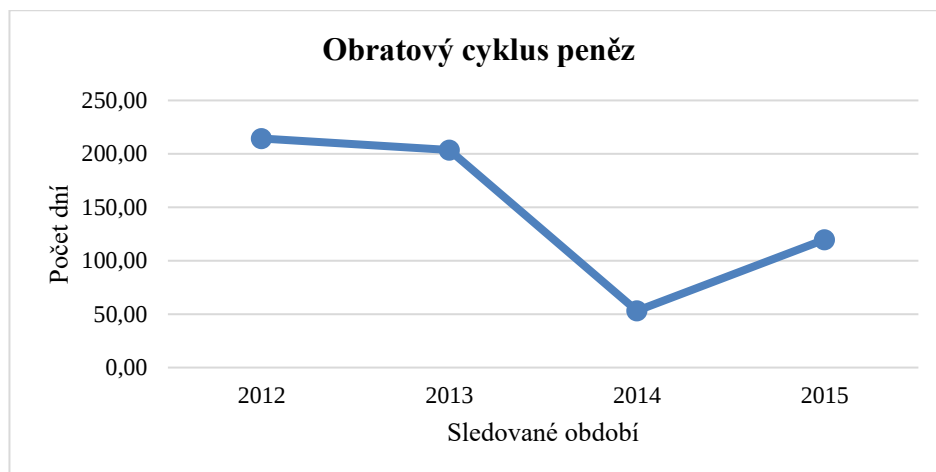
Tabulka 8: Obrátový cyklus peněz a kapitálová potřeba oběžného majetku

	2012	2013	2014	2015
Obrátový cyklus peněz	214	204	53	119
Kapitálová potřeba OM (tis. Kč)	33 745,28	39 420,26	16 962,69	33 137,78

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky můžeme vyčíst, že obrátový cyklus peněz byl v roce 2012 nejdelší, a to 214 dní. Je to dáno vysokým obrátem pohledávek a nízkou dobou odkladu plateb. V tento rok byla kapitálová potřeba na krytí výdajů 33 745,28 tis. V roce 2013 obrátový cyklus mírně klesl, ale kapitálová potřeba kvůli růstu jednodenních nákladů a růstu doby obratu závazků stoupla na 39 420,26 tis. Kč. Do roku 2014 obrátový cyklus peněz během dvou let klesl o čtyřnásobek, až na 53 dní, především díky výraznému prodloužení doby obratu závazků. V tomto roce byla vázanost peněžních prostředků v oběžném majetku nejkratší, a podnik tak potřeboval méně pracovního kapitálu. Díky výraznému poklesu obrátového cyklu peněz byla požadovaná velikost finančních zdrojů za celé sledované období nejnižší, a to 16 962,69 tis. V následujícím roce 2015 se obrátový cyklus peněz opět prodloužil o více jak dvojnásobek – na 119 dní.

Na obrázku 12 je znázorněn graf vývoje obrátového cyklu peněz za období 2012-2015.

Obrázek 12: Graf obrátového cyklu peněz v letech 2012–2015

Zdroj: vlastní zpracování

6 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ A DOPORUČENÍ

Ve vybrané společnosti DAKO-CZ, a.s. byla provedena na základě teoretické části bakalářské práce analýza oběžného majetku. Použitím účetních výkazů zisku a ztrát, rozvahy a obrátové předvahy společnosti byla vykonána analýza za časové období od roku 2012 do roku 2015.

Řízení oběžného majetku hraje důležitou roli v úspěšnosti hospodaření podniku. Z pohledu celkových aktiv společnost během sledovaného období vlastnila v průměru 61 % oběžného majetku, což představuje podstatnou část celkového majetku.

V letech 2012 a 2013 největší část oběžného majetku tvořily krátkodobé pohledávky. Jejich výše byla ovlivněna poskytnutou půjčkou společnosti EXCALIBUR ARMY spol. s r. o., LOGEKO a.s. a společnosti Composite Com a. s., které jsou součástí skupiny CSG. Půjčky v rámci skupiny byly pro firmu stejně tak důležité jako ostatní pohledávky, ale oproti krátkodobým pohledávkám z obchodních vztahů, které během sledovaného období dosahovaly průměrné výše 141 234 tis. Kč, byly snadněji vymahatelné. Pohledávky po lhůtě splatnosti více jak 90 dní celé období stoupaly a dosahovaly hodnoty 18 877 tis Kč. Společnost tímto přichází o finanční příjem, proto by se měla snažit o včasné úhrady od odběratelů. Za možné řešení tohoto problému doporučuji upravit obchodní podmínky a dobu splatnosti, kterou je zapotřebí neustále hlídat a upozorňovat dlužníky při jejím prodlení. Dále doporučuji zvážit možné způsoby zajišťovacích prostředků, které vedou k uspokojení pohledávky v případě nezaplacení dlužníkem. Za způsoby zajištění pohledávek navrhuji například směnku, smluvní pokutu nebo pojištění pohledávek. Také doporučuji zavést pravidelnou kontrolu nových i stávajících obchodních partnerů v insolvenčním rejstříku.

V roce 2013 společnost evidovala nejvyšší hodnotu dlouhodobých pohledávek, a to 39 155 tis. Kč, z toho 31 600 tis. Kč byla pohledávka za ovládající osobou, která byla následný rok splacena. I přesto se výše dlouhodobých pohledávek k roku 2015 opět zvýšila na 22 369 tis. Kč. Důvodem byla dlouhodobá půjčka poskytnutá společnosti JOB AIR Technic a.s., která je také součástí skupiny CSG. Dlouhodobé pohledávky z obchodních vztahů představují pouze 120 tis. Kč.

Co se týče doby obrátu pohledávek, průměrná doba vázanosti peněžních prostředků v pohledávkách celé období klesala, a snižovalo se tak riziko nesplacení pohledávek. Za rok 2015 byla doba obrátu pohledávek 85 dní, což je oproti průměrné době splatnosti pohledávek stále vysoká vázanost peněžních prostředků. Z tohoto ukazatele taktéž vyplývá, že by se měl podnik snažit o zkrácení doby úhrady faktur od odběratelů. V rámci analýzy pohledávek

je dobré ukazatel porovnávat s dobou obratu závazku. Ta byla, s výjimkou roku 2013, po celé sledované období nižší než doba obratu pohledávek. Bylo tak dosaženo kladného obchodního deficitu, společnost hradí své závazky lépe než odběratelé.

Co se týče zásob, jejich výše se celé sledované období zvyšovala, k roku 2015 představovala největší podíl na oběžném majetku, a to 50,32 %. Nejobjemnější položku představují zásoby nedokončené výroby a polotovary, jejich výše k roku 2015 dosahuje 56,62 % celkových zásob a dostatečně tak ovlivňuje i dobu obratu zásob, která celé sledované období v průměru dosahovala 107 dní. Co se týče doby obratu výrobků, ta je v optimální délce. Společnost se snaží vyrábět výrobky na základě zakázek od obchodních partnerů, a tím dostatečně snižuje vázanost peněžních prostředků právě ve výrobcích. Průměrná doba obratu zboží vychází na 48 dní, ale v rámci objemu zásob zboží je její hodnota zanedbatelná. Ovšem u nedokončené výroby a materiálu je tomu jinak. Doba obratu nedokončené výroby v průměru dosahuje 189 dní. Vázanost peněžních prostředků v zásobách, především v nedokončené výrobě, je neefektivní, váže příliš mnoho kapitálu, který může být využit a zhodnocen jiným způsobem. Z toho vyplývá jednoznačné doporučení snížení stavu zásob. Společnost by se měla snažit prodat polotovary nebo nadbytečné zásoby, snížit nákupy materiálu a v rámci výrobního procesu spotřebovat vysokou část nedokončené výroby. Pokud by k roku 2015 společnost snížila nedokončenou výrobu alespoň o 50 %, doba obratu zásob by se snížila ze 105 dní na 73 dní. Posledním doporučením vedoucím ke snížení stavu zásob je vytvoření nových výrobních prostor, s čímž souvisí zvýšení objemu výroby, schopnost rychleji uspokojit zákazníka, a přijmout tak nové zakázky. Společnost má dostatečné množství zakázek, které by snižovaly hodnoty zásob a přinášely tržby, ale nestačí vyrábět, proto je nucena spoustu zakázek odložit do dalších let. Doporučení rozšířit výrobní prostory považuji za zásadní pro úspěšný rozvoj společnosti.

Další část bakalářské práce je zaměřena na finanční řízení oběžného majetku, které na základě provedených analýz považuji za efektivní. Čistý pracovní kapitál se celé sledované období, s výjimkou roku 2014, pohyboval mezi 66 % a 79 % celkových oběžných aktiv. Z toho vyplývá, že podnik je schopný platit své finanční závazky, má dostatek oběžného majetku, který zbyde po úhradě všech krátkodobých závazků a vytváří tak dostatečně velký finanční polštář, jenž chrání a zajišťuje chod podniku.

Obratový cyklus peněz v roce 2014 zaznamenal výrazný pokles až na 53 dní. Tento rok byla potřeba čistého pracovního kapitálu nejnižší. Po zbytek období se jeho délka pohybovala mezi 119 a 214 dny. Podnik by se měl snažit uvedený časový úsek zkrátit. Jednou z možností může

být zvýšená kontrola nad splatností pohledávek, či možný odklad splácení závazků. Co se týče kapitálové potřeby oběžného majetku, ta se během sledovaného období pohybuje mezi 16 962 tis. Kč a 39 420 tis. Kč. Potřebná velikost finančních zdrojů je oproti výši pracovního kapitálu velmi nízká. Proto by bylo pro podnik vhodné snížit některé druhy zásob, či peněžních prostředků. Finanční prostředky vložené v oběžném majetku by se tak daly lépe využít a investovat do dalšího rozvoje podniku.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo vymezení pojmu oběžného majetku, jeho analýza a finanční řízení. Problematika byla aplikována ve vybrané společnosti DAKO-CZ, a.s., dále byly zjištěny nedostatky, navržena možná řešení a doporučení pro efektivnější využití oběžného majetku.

Práce byla rozdělena na teoretickou a praktickou část. Teoretická část byla rozložena do tří kapitol. V první kapitole byl nejprve definován oběžný majetek, jeho charakteristické vlastnosti, zachycení v rozvaze a majetková struktura, následně se práce zabývala prohloubením informací o jednotlivých částech oběžného majetku, jejich charakteristikou, oceňováním a základními postupy účtování. Druhá kapitola se věnovala finanční analýze oběžného majetku a popisuje ukazatele aktivity. Třetí kapitola byla čistě zaměřena na finanční řízení oběžného majetku, kde jednou z hlavních činností bylo určení optimální výše oběžného majetku, dále vázanost peněžních prostředků v oběžném majetku a pracovní kapitál.

Praktická část bakalářské práce je taktéž rozdělena do tří kapitol. Ve čtvrté kapitole je představena společnost DAKO-CZ, a.s., která je dceřinou společností společnosti CZECHOSLOVAK GROUP. Pátá kapitola aplikuje vybrané teoretické poznatky z první části práce do praxe. Nejprve je představeno oceňování jednotlivých druhů oběžného majetku. Pro účtování zásob společnost využívá způsob A, který byl následně představen ve vybraných účetních případech společnosti. Tím byl dosažen první cíl bakalářské práce. Na základě účetních výkazů a obrátové předvahy společnosti od roku 2012 do roku 2015 byla zobrazena majetková struktura, proveden výpočet ukazatelů aktivity a finančního řízení oběžného majetku. Zjištěné výsledky byly okomentovány, zobrazeny v tabulkách nebo znázorněny v grafu.

Společnost DAKO-CZ, a.s. se zabývá výrobou pneumatických a brzdových systémů. Oběžný majetek představuje v průměru 61 % celkového majetku. Druhý cíl práce byl dosažen na základě aplikace ukazatelů aktivity, kde byla zjištěna delší vázanost peněžních prostředků v zásobách především zásluhou vysoké hodnoty zásob nedokončené výroby a polotovarů. Co se týče doby obrátu pohledávek, ta měla po celé sledované období pozitivní vývoj. Její doba se zkrátila až na 85 dní, ale přesto s výjimkou roku 2014 byla celé období vyšší než doba obrátu závazků. Dále byl cíl naplněn použitím ukazatelů pracovního kapitálu, obrátového cyklu peněz a určením kapitálové potřeby. Čistý pracovní kapitál vyjádřil dostatečnou platební schopnost podniku, ovšem vázanost peněžních prostředků v oběžném majetku v průměru dosahovala 148 dní. Ukazatel obrátového cyklu peněz je ovlivněn výší doby obrátu zásob a změnami doby

obratu pohledávek a závazků. Kapitálová potřeba v průměru dosahovala 30 817 tis. Kč. V porovnání s výší pracovního kapitálu je potřeba finančních zdrojů velmi nízká.

V poslední části bakalářské práce byla zhodnocena řešená problematika a na základě zjištěných výsledků byla uvedena doporučení pro efektivnější využití oběžného majetku a účelnější hospodaření s ním.

Řešená problematika analýzy oběžného majetku z účetního pohledu i z finančního řízení je poněkud obsáhlá, proto je rozsah práce zaměřen pouze na základní charakteristiku a obecné ukazatele řízení, které objasnily řešenou problematiku v souladu s cílem práce.

POUŽITÁ LITERATURA

- [1] BOKŠOVÁ, J., *Účetní výkazy pod lupou I. Základy účetního výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Linde Praha a. s., 2013, 510 s. ISBN 978-80-7201-921-2.
- [2] České účetní standardy pro podnikatele. Business.center.cz [online]. In: České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. (aktualizace 2014) [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/ceske-ucetni-standardy/podnikatele/>
- [3] České účetní standardy pro podnikatele. Business.center.cz [online]. In: České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb. (aktualizace 2014) [cit. 2016-11-02]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/finance/ucetnictvi/zaverka/priloha2.aspx>
- [4] DAKO-CZ, a.s. Výroční zpráva za rok 2012. Třemošnice, 2012, 33 s.
- [5] DAKO-CZ, a.s. Výroční zpráva za rok 2013. Třemošnice, 2013, 44 s.
- [6] DAKO-CZ, a.s. Výroční zpráva za rok 2014. Třemošnice, 2014, 46 s.
- [7] DAKO-CZ, a.s. Výroční zpráva za rok 2015. Třemošnice, 2015, 40 s.
- [8] HRDÝ, M., HOROVÁ, M., *Finance podniku*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2009, 180 s. ISBN 978-80-7357-492-5.
- [9] KALOUDA, F., *Finanční řízení podniku*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 279 s. ISBN 978-80-7380-174-8.
- [10] KISLINGEROVÁ, E., a kol., *Manažerské finance*. 2. přeprac. a rozš. vyd. Praha: C. H. Beck, 2007, 745 s. ISBN 978-80-7179-903-0.
- [11] KISLINGEROVÁ, E., a kol., *Manažerské finance*. 3. vyd. Praha: C. H. Beck, 2010, 811 s. ISBN 978-80-7400-194-9
- [12] KOVANICOVÁ, D., *Abeceda účetních znalostí pro každého*. 20. vyd. Praha: Polygon, 2012, 440 s. ISBN 978-80-7273-169-5.
- [13] MARTINOVIČOVÁ, D., KONEČNÝ, M., VAVŘINA, J., *Úvod do podnikové ekonomiky*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2014, 208 s. ISBN 978-80-247-5316-4.
- [14] NÝVLTOVÁ, R., MARINIČ, P., *Finanční řízení podniku: moderní metody a trendy*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010, 208 s. ISBN 978-80-247-3158-2.

- [15] SKÁLOVÁ, J. a kol., *Podvojně účetnictví 2016*. 22. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s., 2016, 172 s. ISBN 978-80-271-0997-5.
- [16] SYNEK, M., KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Podniková ekonomika*. 6. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C. H. Beck, 2015, 554 s. ISBN 978-80-7400-274-8.
- [17] SYNEK, M., a kol. *Manažerská ekonomika* [online]. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, a.s. 2011, 480 s. [cit. 2016-12-01]. Dostupné z: <https://books.google.cz/books?id=32AQfzdaMK8C&printsec=frontcover&dq=manažerská+ekonomika>
- [18] VOCHOZKA, M., MULAČ, P., a kol. *Podniková ekonomika*. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 570 s. ISBN 978-80-247-4372-1.
- [19] Vyhláška č. 500/2002 Sb. kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví. [cit. 2017-03-20]. Dostupné z: <http://business.center.cz/business/pravo/zakony/ucto-v2002-500/>
- [20] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A	Rozvaha podniku DAKO-CZ, a.s. (2012–2015)
Příloha B	Výkaz zisku a ztrát podniku DAKO-CZ, a.s. (2012-2015)

Příloha A

ROZVAHA (BALANCE) (v celých tisících Kč)						
			2012	2013	2014	2015
	AKTIVA CELKEM (ř. 02 + 03 + 31 + 63)	001	845 133	959 203	880 976	850 175
A.	Pohledávky za upsaný základní kapitál	002	0	0	0	0
B.	Dlouhodobý majetek (ř. 04 + 13 + 23)	003	315 594	337 509	347 906	349 609
B. I.	Dlouhodobý nehmotný majetek (ř.05 až 12)	004	8 950	6 229	3 756	1 805
B. I. 1	Zřizovací výdaje	005	0	0	0	0
	2 Nehmotné výsledky výzkumu a vývoje	006	0	0	0	0
	3 Software	007	6 615	4 264	2 235	533
	4 Ocenitelná práva	008	1 424	1 418	974	725
	5 Goodwill	009	0	0	0	0
	6 Jiný dlouhodobý nehmotný majetek	010	0	0	0	0
	7 Nedokončený dlouhodobý nehmotný majetek	011	0	0	0	0
	8 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý nehmotný majetek	012	911	547	547	547
B. II.	Dlouhodobý hmotný majetek (ř.14 až 22)	013	301 900	324 725	337 519	341 336
B. II. 1	Pozemky	014	2 256	2 277	2 277	2 277
	2 Stavby	015	140 077	150 947	148 581	160 470
	3 Samostatné hmotné movité věci a soubory hmotných movitých věcí	016	126 057	138 960	132 115	142 593
	4 Pěstítkové celky trvalých porostů	017	0	0	0	0
	5 Dospělá zvířata a jejich skupiny	018	0	0	0	0
	6 Jiný dlouhodobý hmotný majetek	019	32 283	32 365	32 431	35 527
	7 Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek	020	975	176	18 188	344
	8 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý hmotný majetek	021	252	0	3 927	125
	9 Oceňovací rozdíly k nabytému majetku	022	0	0	0	0
B. III.	Dlouhodobý finanční majetek (ř. 24 až 30)	023	4 744	6 555	6 631	6 468
B. III. 1	Podíly - ovládaná osoba	024	0	0	0	0
	2 Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	025	0	0	0	0
	3 Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly	026	20	20	20	20
	4 Zápůjčky a úvěry - ovládaná nebo ovládající osoba, podstatný vliv	027	0	0	0	0
	5 Jiný dlouhodobý finanční majetek	028	4 724	6 535	6 611	6 448
	6 Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek	029	0	0	0	0
	7 Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek	030	0	0	0	0

			2012	2013	2014	2015	
C.		Oběžná aktiva (ř. 32 + 39 + 48 + 58)	031	521 907	613 258	524 883	488 681
C. I.		Zásoby (ř.33 až 38)	032	179 225	234 481	236 367	245 897
C. I.	1	Materiál	033	54 716	64 526	58 454	48 746
	2	Nedokončená výroba a polotovary	034	83 745	121 627	131 128	139 219
	3	Výrobky	035	32 054	33 089	39 357	47 472
	4	Mladá a ostatní zvířata a jejich skupiny	036	0	0	0	0
	5	Zboží	037	8 695	15 094	7 398	10 283
	6	Poskytnuté zálohy na zásoby	038	15	145	30	177
C. II.		Dlouhodobé pohledávky (ř. 40 až 47)	039	11 406	39 155	6 398	22 369
C. II.	1	Pohledávky z obchodních vztahů	040	1 125	120	121	118
	2	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	041	0	31 600	0	0
	3	Pohledávky - podstatný vliv	042	0	0	0	0
	4	Pohledávky za společníky	043	0	0	0	0
	5	Dlouhodobé poskytnuté zálohy	044	1 290	1 005	897	776
	6	Dohadné účty aktivní	045	0	0	0	0
	7	Jiné pohledávky	046	8 991	6 430	5 380	21 475
	8	Odložená daňová pohledávka	047	0	0	0	0
C. III.		Krátkodobé pohledávky (ř. 49 až 57)	048	286 394	298 330	235 496	176 341
C. III.	1	Pohledávky z obchodních vztahů	049	132 993	134 629	140 111	157 203
	2	Pohledávky - ovládaná nebo ovládající osoba	050	0	133 043	84 265	5 611
	3	Pohledávky - podstatný vliv	051	0	0	0	0
	4	Pohledávky za společníky	052	0	0	0	0
	5	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	053	0	0	0	0
	6	Stát - daňové pohledávky	054	3 427	14 993	10 175	13 020
	7	Krátkodobé poskytnuté zálohy	055	3 818	1 228	519	443
	8	Dohadné účty aktivní	056	0	63	200	0
	9	Jiné pohledávky	057	146 156	14 374	226	64
C. IV.		Krátkodobý finanční majetek (ř. 59 až 62)	058	44 882	41 292	46 622	44 074
C. IV.	1	Peníze	059	155	277	253	460
	2	Účty v bankách	060	44 727	41 015	46 369	43 614
	3	Krátkodobé cenné papíry a podíly	061	0	0	0	0
	4	Pořizovaný krátkodobý finanční majetek	062	0	0	0	0
D. I.		Časové rozlišení (ř. 64 až 66)	063	7 632	8 436	8 187	11 885
D. I.	1	Náklady příštích období	064	7 269	8 378	8 137	11 761
	2	Komplexní náklady příštích období	065	0	0	0	0
	3	Příjmy příštích období	066	363	58	50	124

			2012	2013	2014	2015	
		PASIVA CELKEM (ř. 68 + 89 + 122)	067	845 133	959 203	880 976	850 175
A.		Vlastní kapitál (ř. 69 + 73 + 80 + 83 + 87 - 88)	068	720 821	469 580	182 766	373 585
A.	I.	Základní kapitál (ř. 70 až 72)	069	187 740	187 740	187 740	187 740
	1	Základní kapitál	070	187 740	187 740	187 740	187 740
	2	Vlastní akcie a vlastní obchodní podíly (-)	071	0	0	0	0
	3	Změny základního kapitálu	072	0	0	0	0
A.	II.	Kapitálové fondy (ř. 74 až 79)	073	0	-3 699	643	0
A.	II.	1 Ážio	074	0	0	0	0
	2	Ostatní kapitálové fondy	075	0	0	0	0
	3	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků	076	0	-3 699	643	0
	4	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách ob	077	0	0	0	0
	5	Rozdíly z přeměn obchodních korporací	078	0	0	0	0
	6	Rozdíly z ocenění při přeměnách obchodních ko	079	0	0	0	0
A.	III.	Fondy ze zisku (ř. 81 + 82)	080	241 619	33 038	35 661	35 661
A.	III.	1 Rezervní fond	081	29 173	33 038	35 661	35 661
	2	Statutární a ostatní fondy	082	212 446	0	0	0
A.	IV.	Výsledek hospodářeni minulých let (ř. 84 až 88)	083	214 160	200 197	250 189	57 759
A.	IV.	1 Nerozdělený zisk minulých let	084	214 160	200 036	249 878	57 762
	2	Neuhrazená ztráta minulých let	085	0	0	0	0
	3	Jiný výsledek hospodaření minulých let	086	0	161	311	-3
A.	V.	1 Výsledek hospodaření běžného účetního obdo	087	77 302	52 304	32 062	92 425
	2	Rozhodnuto o zálohách na výplatu podílu na zisk	088	0	0	-323 529	
B.		Cizí zdroje (ř. 90 + 95 + 106 + 118)	089	121 027	489 257	697 779	476 320
B.	I.	Rezervy (ř. 91 až 94)	090	3 743	4 032	46 195	24 842
B.	I.	1 Rezervy podle zvláštních právních předpisů	091	0	0	0	0
	2	Rezerva na důchody a podobné závazky	092	0	0	0	0
	3	Rezerva na daň z příjmů	093	3 743	0	504	0
	4	Ostatní rezervy	094	0	4 032	45 691	24 842
B.	II.	Dlouhodobé závazky (ř. 96 až 105)	095	11 050	14 110	12 113	16 802
B.	II.	1 Závazky z obchodních vztahů	096	49	42	36	0
	2	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	097	0	0	0	0
	3	Závazky - podstatný vliv	098	0	0	0	0
	4	Závazky ke společníkům	099	0	0	0	0
	5	Dlouhodobé přijaté zálohy	100	0	0	0	0
	6	Vydané dluhopisy	101	0	0	0	0
	7	Dlouhodobé směnky k úhradě	102	0	0	0	0
	8	Dohadné účty pasívní	103	0	0	0	0
	9	Jiné závazky	104	0	1 313	3 943	2 965
	10	Odložený daňový závazek	105	11 001	12 755	8 134	13 837

				2012	2013	2014	2015	
B.	III.		Krátkodobé závazky (ř. 107 až 117)	106	96 234	156 491	340 626	147 669
B.	III.	1	Závazky z obchodních vztahů	107	57 274	110 648	100 809	119 084
		2	Závazky - ovládaná nebo ovládající osoba	108	0	0	213 349	0
		3	Závazky - podstatný vliv	109	0	0	0	0
		4	Závazky ke společníkům	110	0	0	0	0
		5	Závazky k zaměstnancům	111	9 250	12 603	10 727	12 674
		6	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního	112	4 422	5 789	6 357	7 149
		7	Stát - daňové závazky a dotace	113	24 332	18 789	7 129	6 748
		8	Kratkodobé přijaté zálohy	114	394	3 495	1 616	1 296
		9	Vydané dluhopisy	115	0	0	0	0
		10	Dohadné účty pasivní	116	286	275	423	472
		11	Jiné závazky	117	276	4 892	216	246
B.	IV.		Bankovní úvěry a výpomoci (ř. 119 až 121)	118	10 000	314 624	298 845	287 007
B.	IV.	1	Bankovní úvěry dlouhodobé	119	0	294 624	0	110 589
		2	Krátkodobé bankovní úvěry	120	10 000	20 000	298 845	176 418
		3	Krátkodobé finanční výpomoci	121	0	0	0	0
C.	I.		Časové rozlišení (ř. 123 + 124)	122	3 285	366	431	270
C.	I.	1	Výdaje příštích období	123	3 185	266	331	270
		2	Výnosy příštích období	124	100	100	100	0

Příloha B

		VÝKAZ ZISKU A ZTRÁT					
		(v celých tisících Kč)		2012	2013	2014	2015
I.	Tržby za prodej zboží	01		64 552	80 359	134 727	117 300
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02		56 672	69 705	114 930	99 688
+	Obchodní marže (ř. 01-02)	03		7 880	10 654	19 797	17 612
II.	Výkony (ř. 05+06+07)	04		536 217	675 047	733 365	747 369
II. 1	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05		549 228	625 588	707 492	721 310
2	Změna stavu zásob vlastní činnosti	06		-22 412	36 057	15 587	11 996
3	Aktivace	07		9 401	13 402	10 286	14 063
B.	Výkonová spotřeba (ř. 09+10)	08		276 876	385 092	430 399	446 928
B. 1	Spotřeba materiálu a energie	09		202 306	276 681	275 973	286 374
B. 2	Služby	10		74 570	108 411	154 426	160 554
+	Přidaná hodnota (ř. 03+04-08)	11		267 221	300 609	322 763	318 053
C.	Osobní náklady	12		168 036	189 827	203 241	207 614
C. 1	Mzdové náklady	13		123 341	139 807	148 734	152 205
C. 2	Odměny členům orgánů obchodní korporace	14		336	336	173	100
C. 3	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15		40 346	45 424	50 344	51 193
C. 4	Sociální náklady	16		4 013	4 260	3 990	4 116
D.	Daně a poplatky	17		500	554	535	560
E.	Odpisy dlouhodobého nehmotného a hmotného majetku	18		21 279	24 339	23 425	23 544
III.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku a materiálu (ř. 20+21)	19		7 165	3 768	8 250	4 120
III. 1	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20		3 212	719	1 789	1
2	Tržby z prodeje materiálu	21		3 953	3 049	6 461	4 119
F.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku a materiálu	22		1 844	757	4 444	1 973
F. 1	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23		795	591	2 287	0
F. 2	Prodaný materiál	24		1 049	166	2 157	1 973
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů příštích období	25		-5 137	7 301	44 057	-21 522
IV.	Ostatní provozní výnosy	26		11 570	7 737	6 049	5 334
H.	Ostatní provozní náklady	27		4 262	6 181	10 765	8 292
V.	Převod provozních výnosů	28		0	0	0	0
I.	Převod provozních nákladů	29		0	0	0	0
*	Provozní výsledek hospodaření	30		95 172	83 155	50 595	107 046
		/(ř.11-12-17-18+19-22-25+26-27+(-28)-(-29)/					

			2012	2013	2014	2015
VI	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31	0	0	0	0
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32	0	0	0	0
VII.	Výnosy z dlouhodobého finančního majetku (ř. 34 + 35 + 36)	33	0	0	0	0
VII. 1	Výnosy z podílů v ovládaných osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34	0	0	0	0
VII. 2	Výnosy z ostatních dlouhodobých cenných papírů a podílů	35	0	0	0	0
VII. 3	Výnosy z ostatního dlouhodobého finančního majetku	36	0	0	0	0
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	37	0	0	0	0
K.	Náklady z finančního majetku	38	0	0	0	0
IX.	Výnosy z přecenění cenných papírů a derivátů	39	0	0	498	5 009
L.	Náklady z přecenění cenných papírů a derivátů	40	0	1 349	9 561	1 715
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	41	0	0	0	0
X.	Výnosové úroky	42	3 083	5 459	5 356	959
N.	Nákladové úroky	43	12	3 765	6 194	3 150
XI.	Ostatní finanční výnosy	44	3 324	8 878	3 951	11 453
O.	Ostatní finanční náklady	45	5 772	27 313	6 687	9 104
XII.	Převod finančních výnosů	46	0	0	0	0
P.	Převod finančních nákladů	47	0	0	0	0
*	Finanční výsledek hospodaření /(ř.31-32+33+37-38+39-40-41+42-43+44-45-(-46)+(-47))/	48	623	-18 090	-12 637	3 452
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost (ř. 50 + 51)	49	18 493	12 761	5 896	18 073
Q. 1	-splatná	50	14 738	10 139	11 536	12 219
Q. 2	-odložená	51	3 755	2 622	-5 640	5 854
**	Výsledek hospodaření za běžnou činnost (ř. 30 + 48 - 49)	52	77 302	52 304	32 062	92 425
XIII.	Mimořádné výnosy	53	0	0	0	0
R.	Mimořádné náklady	54	0	0	0	0
S.	Daň z příjmů z mimořádné činnosti (ř. 56 + 57)	55	0	0	0	0
S. 1	-splatná	56	0	0	0	0
S. 2	-odložená	57	0	0	0	0
*	Mimořádný výsledek hospodaření (ř. 53 - 54 -55)	58	0	0	0	0
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům (+/-)	59	0	0	0	0
***	Výsledek hospodaření za účetní období (+/-) (ř. 52 + 58 - 59)	60	77 302	52 304	32 062	92 425
****	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-) (ř. 30 + 48 + 53 - 54)	61	95 795	65 065	37 958	110 498